

Sivari&Totaali

Antimilitaristinen kulttuurilehti

2/2009

**Väkivallatonta
taistelua Borneon
viidakoissa**

Sisältö

Kotimaa s.3-7:

- Festareilla AKL:n matkassa
- Syrjinnän vastainen kampanja
- Kohti NATO-jäsenyyttä ja pelon politiikkaa
- Ruokaa ei aseita tehtiin kesällä taas kansainvälisin voimin
- Pyhälle lehmälle piiskaa
- Vangitut totaalit

Ulkomaat s.8-9:

- Kahdelle aseistakieltäytyjälle vankeutta Yhdysvalloissa
- Venäjä: asevelvollisuus lakkaa 2012?
- Sveitsi lopetti siviilivakuumuksentutinnan

Siviilipalvelus s.10:

- Sivariterapeutti

Siviili palveluksessa s.13:

- Päiväkodin ikioma sivari

Väkivallattomuus s.14:

- Väkivallatonta taistelua Borneon viidakoissa

Kriisinhallinta s.18:

- Afganistan - kriisinhallinnan tyyli todellisuus

Sotilastukikohdat s.21:

- USA:n suurten tukikohtien hinta Etelä-Korealle

Kansi:

Penanien tiesulku Long Belokissa, Malesiassa elokuussa 2009.
kuva: borneoproject.org

Pääkirjoitus

Vahdinvaihto

Näin alkajaisiksi anteeksi-
pyyntö siitä että Sivari&To-
taali on tänä vuonna saa-
nut kovin myöhäisen lähdön. Syy
asiaan on lyhyesti sanottuna päät-
työläisyyden kasautuva vaikutus.
Kun elannon joutuu keräämään - ja
metsästäämään - kokoon monesta
niukasta lähteestä, on säännöllinen
ilmaisen tai puoli-ilmaisen järjestö-
työn teko käytännössä hankalaa.
Lehteä ansiokkaasti kehittänyt Mi-
ira Rauhamäki joutui tästä syystä
luovuttamaan pestin eteenpäin kes-
ken vuosikerran. Uudeksi päätoi-
mittajaksi olen siis ryhtynyt minä,
lehden aiempi satunnainen avusta-
ja ja suht. antiikkinen AKL:n aktii-
vi.

Kuten tätä numeroa selailemalla
voi havaita, lehden kehittäminen
jatkuu edelleen, kerroksittain van-
han päälle rakentaen. Sivuille mah-
tuvat niin maailmanpoliittiset
analyysit kuin suomalaisten antimil-
itaristien henkilökohtaiset koke-
muksetkin. Suomen osallisuus Afga-
nistanin palapelissä on tuonut en-
tistä selvemmin näkyviin globaalien

militarismien kytkökset myös maail-
manpolitiikan näennäisiin sivusta-
katsojiin. Asevelvollisuuden ja
aseistakieltäytymisen kaltaiset
asiat eivät ole vain paikallisia kysy-
myksiä, vaan osa globaalia todelli-
suutta, jossa erilaisten väkivaltako-
neistojen toiminta ulottuu yli perin-
teisten rajojen, samoin niiden
vastustus. Olemme osa monimut-
kaista verkostoa, jossa tuotteet, vai-
kutteet, raha ja aseet kiertävät maa-
ilmanlaajuisesti. Väkiältä ilmenee
eri puolilla verkostoa usein myös
epäsuorasti, ihmisten pakottamise-
na uusiin riippuvuussuhteisiin tu-
hoamalla heidän entiset toimeentu-
lomahdollisuutensa. Myös oma ar-
kinen elämänpäämme kytkeytyy
erilaisiin suoraan ja epäsuoraa väki-
valtaa sisältäviin tapahtumasarjoi-
hin Emme ole verkostossa vain pas-
siivisia sivustakatsojia, vaan voim-
me myös vaikuttaa mitä
moninaisimmin ja usein yllättävin
tavoin.

Jarkko Saipio
päätoimittaja

Sivari&Totaali-lehti on Aseista-
kieltäytyjäliitto ry:n neljästi vuo-
dessa julkaisema antimilitaristi-
nen kulttuurilehti.

ISSN 1235-4406

Tilaukset 13 euroa/vuosi.
Tili SAMPO 800017-750541.
Lehden tilaus sisältyy Aseista-
kieltäytyjäliiton jäsenmaksuun.

Toimitus:

Jarkko Saipio (päätoimittaja)
Simo Hellsten (toimituspäällik-
kö, lehden ulkoasu)
Avustajat numerossa 2/09:
Hai Nguyen, Sampsa Oinaala,
Kaj Raninen, Reko Ravela,
Henri Salonen, Antti Sipilä

Painopaikka:

Painotalo Auranen, Forssa
Joutsenmerkitty painolaitos,
lupanumero 441-097

Lehti ottaa mielellään vastaan
usia avustajia, juttuideoita ja
palautetta. Sivari&Totaali ei
pysty maksamaan avustajille
palkkioita. Otathan yhteyttä
päätoimittaja Miira Rauhamä-
keen 050-5670959 tai
miira.rauhamaki@akl-web.fi.

Lehdessä esitetyt artikkelit ei-
vät välttämättä vastaa kaikkien
kirjoittajien tai toimituskunnan
näkemyksiä. Kukin seisoo
omien artikkeleidensa takana.

Aseistakieltäytyjäliitto/
Sivari&Totaali
Rauhansema
Veturitori 3
00520 Helsinki
www.akl-web.fi

Sivari & Totaali on Aikakausleh-
tien liitto ry:n sekä kulttuuri-,
mielipide- ja tiedelehtien liiton
Kultti ry:n jäsen.

Festareilla AKL:n matkassa

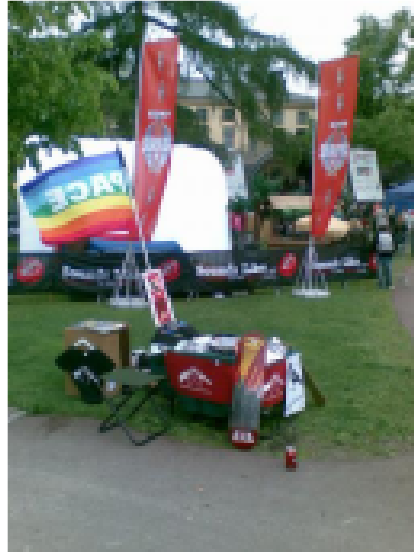
Teksti: Henri Salonen

AKL osallistui tänäkin vuonna lukuisille festivaaleille ja kesätapahtumiin ympäri Suomea, pitämällä järjestöpöytä. Itse olin mukana edustamassa järjestöä Provinssissa ja Ilosaassa. Aika juhannuksesta elokuun puoliväliin on perinteisesti hiljaista aikaa järjestölle kuin järjestölle. Suurin osa aktiiveista on lomalemassa aivan muissa maailmoissa ja mahdolliset palkatut työntekijät lomalla tai henkisesti lomalla, kuumottavien aktiivien kadottua muihin maisemiin. Siksi järjestön edustaminen pöydän takana eri tapahtumissa on hyvä tapa jatkaa kevyttä toimintaa ja ylläpitää kontakteja kesän ylikin.

Ainakin Provinssin ja Ilosaaren edustukset menestyivät jäsenhankinnoillaan ja myös taloudellisesti. Kuumat, seksikkäät antimilitaristiset tunnuksemme ja hyödykkeemme menivät kaupaksi kuin kuumille kiville. Erityisesti saamme kiittää hyvää huomiostamme Asaa, jonka AKL:lle tekemä levy Via Karelia toi teltallemme runsaasti uusia ja asiasta kiinnostuneita tyyppisiä. Ehdottomasti kesän paras kokemus oli kun Asa tuli Ilosaaren keikan jälkeen palauttamaan sitä isoa mustaa AKL-bandista, joka oli keikalla mukana.

Henkilökohtaisesti pidän järjestön edustamisesta eri tapahtumissa. Tällaista toimintaa usein ylenkatsotaan, mutta koen sen edustavan hyvin meille tärkeitä asioita käsittelevän ruohonjuuritason keskustelun ylläpitämistä. Sellainen kuuluu mielestäni jokaisen kansalaisjärjestön avaintehtäviin.

Pöydän takaa kohtaa monenlaisia väkeä. Provinssissa sain kuulla olevani mm. neuvostodesanttien jälkeläinen ja minulta yritettiin itsepäisesti tivata vastausta siihen kumpi oli mielestäni pahempi, Hitler vai Stalin (tai parempi, en ihan tarkalleen muista miten päin se oli)? Hankalia olivat myös liian humalaiset ihmiset jotka näyttivät siltä, että kauheasti tekisi mieli jokin mielipide sanoa, mutta kaikki kyky kommunikoida oli kadonnut

AKL:n infopöytä Basso festivaalilla Helsingissä

jekkupullon ja 24-pakin myötä. Toimintaohjeeksi tuleville pöydänpitäjille voin kokemuksen syvällä rintäänellä todeta, että täysia urpoja ei tarvitse miellyttää. Ystävällisesti voi kehottaa rasisteja, militaristeja ja sekopäitä vaihtamaan maisemaa.

Edellä mainitun kaltaiset tapaukset olivat kuitenkin poikkeuksia. Enimmäkseen palaute oli todella positiivista. Ihmiset tulivat käymään ja kertomaan miten tärkeää duunia AKL tekee tällä hetkellä. Erityisesti siviilipalvelusta suorittavat ja palvelustaan aloittamassa olevat tulivat antamaan tunnustusta tärkeästä henkisestä tuesta, jota AKL sivareille ja totaaleille tarjoaa. Lisäksi oli miellyttävää selittää ihmisille että ihan hyvin voi osallistua toimintaan ja tukea järjestöä, vaikka intti olisikin käyty ja kaikki muut suvussa ammattisotilaita. Tällaiset meidän aktiivien itsestään selviksi mieltämät asiat eivät kaikille todellakaan näyttäyty sellaisina. Siksi meidän tulee jatkossakin näkyä ja osallistua kansantapahtumiin ja tarjota omia vaihtoehtojamme. Tämä tarkoittaa myös asettumista alttiiksi kritiikille ja valmiutta keskusteluun. Vielä on Suomessa työsarkaa rauhanliikkeille.

HASTA LA VICTORI SIEMPRE!

Syrjinnän vastainen kampanja

Aseistakieltäytyjäliitto on käynyt jo usean vuoden ajan kampanjaa, jonka tarkoitus on tehdä loppu siviilipalvelusmiehiin ja muihin aseistakieltäytyjiin työelämässä ja muualla yhteiskunnassa kohdistuvasta syrjinnästä. Syrjintää saattavat olla mm. seuraavat tapaukset:

- työntekijää valittaessa suositaan armeijan käyneitä
- työpaikkailmoituksessa edellytetään armeijan tai asevelvollisuuden suorittamista
- työpaikkahakemuksessa kysytään asevelvollisuuden suorittamiseen liittyviä tietoja
- oppilaitos myöntää suorituksia armeijasta hankituista ansioista, muttei siviilipalveluksesta
- esim. pääsy- tai matkalipuissa myönnetään alennuksia varusmiehille, muttei siviilipalvelusmiehille.

Mikäli olet törmännyt tällaisiin, ota yhteyttä AKL:on niin ryhdymme toimenpiteisiin! Toimenpide voi olla yhteydenotto suoraan kyseiseen yritykseen tai työsuojeluviranomaisiin. Meihin yhteyttä ottaneen henkilön nimeä ei tietenkään saateta ko. yrityksen tai viranomaisten tietoon.

Kaikissa AKL:n tietämissä päätöksissä työsuojeluviranomaiset ovat pitäneet ylläkuvattuja menettelyjä joko selkeästi syrjivänä tai vähintäänkin ongelmallisena. Useat yritykset ovat myös omatoimisesti korjanneet laittoman menettelynsä liiton otettua heihin yhteyttä.

Puolustusministeriön toimesta koottu Suomen turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteoko VNS 1/2009 julkaistiin 23.1.2009. Selonteossa käydään läpi Suomen puolustus- ja turvallisuuspolitiikka ja esitetään poliittiset linjaukset 2010-luvun lopulle asti. Uhkia arvioidaan maailman turvallisuustilanteen mukaisesti ja mahdollisimman kokonaisvaltaisesti, sekä viimeaikaisia kriisejä tarkastellen. Uhkat jaetaan maailmanlaajuisiin ja Suomen lähialueita koskeviin tilanteisiin.

Kansainvälisiä uhkia käsittelevä osio keskittyy turvallisuuteen glo-

een turvallisuuden kannalta tärkeimpinä seikkoina pidetään pohjoismaista yhteistyötä ja NATO:n suuntaan siirtymistä. Selonteossa mainitaan Suomen haluavan pitää uskottavan, itsenäisen puolustuksen, johon kuuluisi 250 000 reserviläistä ja jossa voitaisiin hyödyntää siviiliteknologiaa. Kansallisen turvallisuuden kulmakivenä pidetään Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategiaa (YETT), josta julkaistaan selvitys tällä hallituskaudella.

Selonteko on voimakkaasti pai-

jän ja Kiinan ihmisoikeustilanteita käsitellään, mutta Yhdysvaltojen vankileirejä ulkomailla ei mainita sanallakaan. Lisäksi nostetaan esiin Venäjän nationalismi ja asevoimien kehitys, samoin Kiinan sisäänpääntäytyneisyys sekä Tiibetin ja Taiwanin tilanteet. Yhdysvaltojen patriotismia, miehityksiä ja jatkuvaa sodankäyntiä ei arvostella sanallakaan, vaikka näillä on selkeä maailman turvallisuustilannetta heikentävä vaikutus. Kiinan sensuurin kritiikki vaikuttaa eritoten hampaattomalta, sensuroihan Suomessa KRP Internetiä ilman minkäänlaisia vastuuta tai todenperäisyyttä.

Kohti NATO-jäsenyyttä ja pelon politiikkaa

Antti J. Sipilä

baalissa kontekstissa ja kansainvälisen turvallisuuskehityksen vaikutuksiin Suomelle. Aihealueina ovat niin sota, asevalvonta ja voimankäyttö, kuin talous, tekniikka ja ilmastomuutos sekä luonnonvarat. Lisäksi käydään läpi väestökehitystä, ihmisoikeuksia ja tautien muodostamia uhkia. Kansainvälistä yhteisöä seuraten terrorismi mainitaan suurimpana uhkana, selittäväntä käytännössä mitä terrorismi on. Elusiivinen Al Qaida mainitaan myös, sen tarkemmin erittelemättä sitä, mikä Al Qaida oikeastaan on. Terrorismin taustatekijöinä kuitenkin mainitaan YK:n ja EU:n linjaukset konflikteista, köyhyydestä ja syrjäytymisestä.

Suomen lähialueen uhkista mainitaan lähinnä Venäjä, liioitellen sen uhkaa Suomelle ja Baltian maille. On totta, että Venäjällä on Pietarin ympäristössä mittavat sotavoimat ja suuri Itämeren laivasto, mutta Naton laajennuttua Viroon tämä on myös ymmärrettävää. Lähialu-

notettu trans-atlanttiseen yhteistyöhön, eikä esimerkiksi Yhdysvaltojen tai NATO:n toimia arvostella juurikaan. Niin Yhdysvaltain kuin NATO:nkin toimintaperiaatteita käsitellään selonteossa, mutta niitä ei kritisoida. Vaikka selonteossa mainitaan yhteistyö niin pohjoismaisissa, EU:ssa, YK:ssa kuin ETYJ:ssä, on pääpainotus selkeästi NATO. Suomen asevoimia tullaan selonteon mukaan uudistamaan suorituskykyisemmiksi NATO:n standardien mukaisesti ja NATO-yhteistyötä halutaan kehittää kokonaisvaltaisemman kriisinhallinnan nimissä. Sana NATO esiintyy dokumentissa 187 kertaa.

Selonteon koko retoriikka perustuu Suomen aseman pönkittämiseen länsimaana, sekä Venäjän ja Kiinan nostamiseen tämän länsimaalaisuuden vastakohtaksi. Venä-

Lupaaviakin aloitteita selonteossa on, sillä se pohtii muutosta YK:n turvallisuusneuvoston valtasuhteisiin ja turvallisuusneuvoston roolia kansainvälisessä konfliktinhallinnassa. Myös rauhanomainen ETYJ-toiminta mainitaan tärkeänä kansainvälisen yhteistyön kanavana. Konkreettisia avauksia näihin suuntiin ei kuitenkaan ole, ainoastaan sanahelinän tasolle jäävää pohdintaa. Ensiarvoisen tärkeänä pidän sitä että olisi olemassa jokin rauhanomainen, puolueeton elin, joka ratkaisisi ongelmia ilman voimankäytön tarvetta. ETYJ voisi nyky-muodossaan toimia tässä roolissa, mutta YK:n turvallisuusneuvoston koostumus vaatisi muutoksia, jotta sen roolia voitaisiin kehittää tähän suuntaan.

Selonteko on kattava asiakirja turvallisuustilanteesta, mutta sisältää paljon huolestuttavia elementtejä, etenkin yhteiskunnan vapauden kannalta. Terrorismin uhkaa pidetään konkreettisena ja sen varjolla

niin poliisin kuin rajavartiolaitoksenkin valtuuksia ollaan valmiita lisäämään. Selonteossa väläytellään myös biometrisen tunnistuksen käytön laajentamista. Tässä päädytään kuitenkin bioeettiseen ongelmaan ihmisen omien biometristen allekirjoitusten omistajuudesta, jonka katson olevan jokaisen ihmisen perusoikeus, jolloin ketään ei voisi pakottaa tunnistetietojaan luovuttamaan. Olemme tulleet tilanteeseen, jossa hyvin abstraktiin uhkaan ylireagoidaan, jolloin perusoikeudet ja -vapaudet vaarantuvat. Pidän tätä kehitystä erittäin huolestuttavana.

Toinen suuri ongelma on NATO, joka on perusteiltaan puhtaasti sotilaallinen organisaatio, vaikka orwellilaisittain kutsuukin itseään rauhanliikkeeksi. Varsovan Liiton romahdettua NATO jäi puolustusliittona ilman roolia ja muuttui lopulta Kosovon sodan myötä hyökkääväksi sotilasliitoksi. Afganistanin sota toi tähän asemaan lisäksi miehittäjän roolin. Suomen jäsenyys NATOssa veisi viimeistäänkin pohjan Suomen asemalta puolueettomana maana ja haittaisi varmasti suomalaisten roolia rauhanvälittäjänä konflikteissa. Maailmassa, jossa on aito pyrkimys kansainväliseen rauhaan ei ole sijaa sotilasliitoille.

Ainoa tie ulos asevarustelun kierteestä on kansainvälisen asekaupan asteittainen lakkauttaminen ja rauhanomaisen yhteistyön lisääminen. Suomella on erittäin hyvä tilaisuus toimia esimerkkinä liittymällä aserajoitussopimukseen ja toimimalla puolueettomana rauhanvälittäjänä. Pelon politiikka, joka ajaa varusteluun ja vapauden rajoittamiseen ja luo jännitteitä, tuli tiensä päähän ydinaseiden myötä. Tosiasioina on tunnustettava että ydinasearsenaali voi tuhota ihmislämän ja että aina on uhkia, joihin ei voida täysin varautua. En usko, että kukaan toivoo yhteiskuntaa, jossa turvallisuuden nimissä lisätään valvontaa ja pakkokeinoja. Vapaus on niin tärkeä arvo, että en ole valmis menettämään sitä kansallisen turvallisuuden nimissä.

Sipilä on Kestävän kehityksen asiantuntija, FM ja Aseistakieltäytyjäliiton hallituksen jäsen

Ruokaa ei aseita tehtiin kesällä taas kansainvälisin voimin

Kansainvälinen Ruokaa ei aseita –työleiri järjestettiin Helsingin Rauhanasemalla tänä kesänä jo kahdeksannen kerran. 21.7-1.8. järjestettyyn leiriin osallistui seitsemän ulkomaalaista vapaaehtoista kuudesta eri maasta. Edustettuina olivat Irlanti, Kreikka, Tshekki, Unkari, Serbia ja Kroatia. Leiriläiset laittoivat lahjoituksina

saaduista aineksista ruokaa kuuteen etukäteen ilmoitettuun ruoanjakoon. Ruokaa ja antimilitaristista sanomaa tarjoiitiin Kannelmäessä, Malmilla, Vuosaarella, Herttoniemessä, Kontulassa ja Kalliossa. Leirin järjestivät tuttuun tapaan Helsingin Ruokaa ei aseita –ryhmä, Aseistakieltäytyjäliitto ja Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry.

PYHÄLLE LEHMÄLLE PIISKAA

Kaj Raninen

Suomalaisen militarismin pyhä lehmä, miehiä koskeva yleinen asevelvollisuus, on saanut tämän vuoden aikana kyytiä ennennäkemättömällä tavalla.

Viime talvena uutisiin nousivat varusmiesten suuret keskeyttämisprosentit palveluksen alkuvaiheissa. Keskustelun yhteydessä puolustushallinnon edustajat kertoivat lähtökohdan olevan yhä, että noin 70% kustakin ikäluokasta suorittaa asepalveluksensa (esim. eversti Kari Rannikko, HS 9.2.2009). Toisin sanoen tavoitteetkin on asetettu sen mukaan että lähes kolmasosa ei suorita, ja joillakin paikkakunnilla – esim. pääkaupunkiseudulla – armeijaa käymättömien osuus lienee vielä selvästi suurempi. 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa asepalveluksen suoritti vielä yli 80% asevelvollisuusikäisistä miehistä, 1980-luvulla melkein 90%.

Elokuun alussa eläkkeelle jäänyt armeijan komentaja Juhani Kaskeala syytti viime töinään tilanteesta Suomen nuoria. ”Suomalaiset nuoret ovat niin huonossa kunnossa, että palvelukseen kelpaa kohta enää seitsemän kymmenestä”, Kaskeala kertoi Helsingin Sanomien (30.6.) mukaan päämajan kesäsymposiumissa. Varmastikin on totta, ettei nykyinen nuoriso ole armeijan tarkoituksiin yhtä so-

pivaa kuin muutamien vuosikymmenten takainen - ja syitä tähän on epäilemättä useita. Todellinen syy yleisen asevelvollisuuden murenmiseen löytyy kuitenkin muualta.

Nuorisoa enemmän on nimitäin muuttunut armeija itse. Asevelvollisuuden ongelmien perimmäinen syy on se, ettei sen ylläpitäminen nykymuodossaan ole yksinkertaisesti enää perusteltua niiden syiden johdosta, joiden takia sitä on aikanaan pidetty itsestäänselvyytenä. Eikä kaikkien nuorten miesten sotilaallinen kouluttaminen ole enää armeijalle pyhä tehtävä, vaan siitä näyttää tulevan pikemminkin rasite. Armeijan rooli on muuttumassa kotimaan puolustamiseen kuvitteellista uhkaa vasten varautuvasta laitoksesta kansainvälisiin tehtäviin osallistuvaksi aktiiviseksi sotajoukoksi. Tällöin sillä ei ole enää kiinnostusta pitää ehdoin tahdoin palveluksessa niitä, joiden motivaatio tai edellytykset armeijapalvelukseen ovat vähäiset, ja luonnollinen seuraus on keskeyttämisprosenttien kasvu.

Armeija ei ole toki julkisesti sanonut, että nykymallisesta asevelvollisuudesta tulisi päästä eroon, eikä tietysti tule sanomaankaan. Motiivi on kuitenkin tullut esille rivien välistä vaikkapa evp-komentaja Kaskealan lausunnoissa. Pari vuotta sitten hän ehdotti siviilipalveluk-

sen muuttamista eräänlaiseksi b-luokan palvelusmuodoksi niille, jotka eivät armeijapalveluksesta selviydy. Käytännössähän tämä merkitsisi sitä, että armeija saisi nykyjargonissaan usein mainitsemansa ”kaiken yhteiskunnan osaamisen” yhä käyttöönsä, mutta resursseja ei tarvitsisi enää uhrata niihin, joilta armeijan näkökulmasta puuttuu joko ”osaamista” tai halua antaa se sotalaitoksen käyttöön.

Asevelvollisuudesta imagokysymys

Syyskuun alkupuolella tiedotusvälineet uutisoivat puolustusministeri Jyri Häkämiehen asettaneen työryhmän selvittämään asevelvollisuuden tulevaisuutta. Tai tarkkaan ottaen asevelvollisuuden tulevaisuus pyritään ilmeisesti ottamaan toimeksiannossa annettuna, ja ryhmän tulee kartoittaa ”yleisen asevelvollisuuden toimivuuden turvaaminen ja järjestelmän yhteiskunnalliset vaikutukset”.

Ryhmään nimettyjen asiantuntemus ei kuitenkaan ole turvallisuuspolitiikasta eikä minkään muunkaan asevelvollisuuden vaikutusten arvioinnin kannalta helposti relevantiksi mielletävän yhteiskuntatuntemuksen alalta. Sen sijaan sieltä löytyy suuri joukko erilaisia brän-

däämisen asiantuntijoita. Toisin sanoen asevelvollisuuden sijasta tarkoitus lienee analysoida asevelvollisuuden imagoa ja pyrkiä turvaamaan sen tulevaisuus kehittämällä sitä.

Asevelvollisuudessa on kuitenkin kysymys lähes puolta väestöstä suoraan koskettavasta, yhteiskunnalle varsin kalliista ja joka vuosi useita kymmeniä ehdottomia vankeusrangaistuksia tuottavasta yhteiskunnallisesta instituutiosta. Pelkästään imagoon keskittymisen ei sen tapauksessa varmastikaan pitäisi riittää. Sen sijaan pitäisi uskaltaa kysyä, miksi sitä todellisuudessa ylläpidetään ja onko se yhteiskunnalle järkevää.

Asevelvollisuuden tulevaisuus

On selvää, että laajaan asevelvollisuuteen perustuva armeija on suurten muutosten edessä. Silti sillä on yhä varsin laaja vanhemman ikäpolven poliitikkojen ja mielipidetiedustelujen mukaan toki myös ihmisten enemmistön tuki takanaan. Niin kauan kuin tilanne on tämä, muutos tulee olemaan todennäköisesti asteittaista ja tapahtuu enemmänkin käytäntöjen kuin lainsäädännön muuttumisen kautta - kuten nyt on tapahtunut palveluksen loppuun suorittavien osuuden huomattava väheneminen.

Asevelvollisuus on ollut suomalaisen militarismin peruskivi, instituutio jonka kautta suomalaista arkipäivän militarismia on uusinnettu ja pidetty yllä. Antimilitaristiselta kannalta sen rapautuminen on ilman muuta myönteinen asia, ja rapautumisen edesauttaminen tietysti kaikkien antimilitaristien tehtävä. Militarismi voi kuitenkin löytää levittäytymiselleen muitakin kanavia - ja on löytänytkin, kuten voimme nähdä sekä Suomesta että niistä maista, joissa asevelvollisuudesta on jo luovuttu. Vähintäänkin yhtä tärkeää kuin asevelvollisuuden loppuminen itsessään onkin prosessi, missä se tapahtuu. Sen yhteydessä kun määritetty, mitä tulee yleisen asevelvollisuuden jälkeen.

Vangitut totaalit

Lähetä tukipostia

1.10.2009 Suomen vankiloissa istui kahdeksan aseistakieltäytyjää. Tukipostia saa lähettää ainakin seuraaville totaalkieltäytyjille:

Juuso Aitio
(1.9.2009-29.2.2010)
Käyrän vankila
Pappilantie 36
21370 Aura kk

Nicolas Forsman
(1.9.2009-1.3.2010)
Keravan vankila/
avovankilaosasto
PL 133
04201 Kerava

Lauri Kuukka
(7.9.2009-7.3.2010)
Konnunsuon vankila,
Haminan osasto
Karjakatu 25
49400 Hamina

Ossi Louhivaara
(30.9.2009-28.3.2010)
Keravan vankila
PL 133
04201 Kerava

Otto Savonen
(19.10.2009-18.4.2010)
Kuopion vankila/
avovankilaosasto
PL 7
70101 Kuopio

Aki Siekkinen
(6.8.2009-5.2.2010)
Satakunnan vankila/
Huittisten osasto
Toivarintie 581
32700 Huittinen

Totaalkieltäytyjien vankeustuomio on puolet suorittamatta olevasta henkilökohtaisesta palvelusajasta, maksimissaan siis uuden siviilipalveluslain mukaan tuomituilla 181 vuorokautta, vanhan mukaan tuomituilla 197 vuorokautta. Varusmiespalveluksesta kieltäytyville totaaleille on usein langetettu lisäksi ehdollisia vankeusrangaistuksia karkaisemisesta.

Totaali tuomitaan "asevelvollisuudesta kieltäytymisestä", mikäli hän on varusmies kieltäytyessään (L 28.12.2007/1438, 118 §). Jos hän on siviiri, tuomio tulee "siviilipalveluksesta kieltäytymisestä" (L 28.12.2007/1446, 74 §). Aseistakieltäytyjiä voi joutua vankilaan myös siviilipalvelusrikoksesta syytettynä (L 28.12.2007/1446, 75 §).

Tue AKL:n toimintaa

- osta antimilitaristisia tuotteita itselle tai lahjaksi.
- T-paita: hopeinen tai kaksivärinen pinkki rauhanleijona. 16 euroa (jäsenille 14 euroa)
- Asan ja tovereiden tukilevy AKL:lle: Via Karelia. 16 euroa (jäsenille 13 euroa)

Lisää tuotteita takakannessa ja nettisivuilla:
www.akl-web.fi

Kahdelle aseistakieltäytyjälle vankeutta Yhdysvalloissa

USA:lainen aseistakieltäytyjä Travis Bishop sai 14.8.2009 yhden vuoden vankeustuomion karkuruudesta. Reilua viikkoa aikaisemmin toiselle kieltäytyjälle, Victor Agostolle, langetettiin 30 päivän tuomio.

Travis Bishop oli palvellut USA:n armeijassa vuodesta 2004. Hän oli sijoitettuna Irakiin elokuusta 2006 lokakuuhun 2007. Bishopin lakimiehen mukaan hänen epäilyksensä sotatoimiin osallistumisen oikeellisuutta kohtaan alkoivat jo silloin. Kieltäytymistä Bishop alkoi kuitenkin harkita vasta helmikuussa 2009, kun hänen yksikkönsä määrättiin sijoitettavaksi Afganistaniin. Lähtöä edeltävänä aikana hänen uskonnollinen vakauksensa voimistui, minkä seurauksena hän totesi, ettei voi enää osallistua mihinkään sotaan.

"Aloin nähdä kuilun, joka vallitsee uutisissa kerrotun ja Irakissa kokemamme todellisuuden välillä", Bishop kertoi, mutta lisäsi, että moraalilla ja uskonnolla on myös suuri merkitys hänen kieltäytymispäätöksessään.

Travis Bishop määrättiin Afganistaniin helmikuussa, mutta tuohon aikaan hän ei tiennyt aseistakieltäytyjien tukiverkostojen olemassaolosta eikä ylipäätään siitä, että tilanteesta voisi olla jokin ulospääsy. "Ajattelin, että sotilaiden vastarinta on jotain menneisyyteen kuuluvaa, jota on tapahtunut Vietnamin aikoina", hän kertoi.

Lähtöpäivän lähestyessä hän tapasi muita sotilaita "Under the Hood" -nimisessä sotilaiden "vastarintakahvilassa" Texasin Killeenissä.

"He kertoivat, että minulla on vaihtoehto ja siihen tarttuessani myös tukea tarjoava verkosto takanani", Bishop kertoi. "Kerroin heille ajatuksistani, ja he sanoivat että puhuin kuin aseistakieltäytyjä. He ohjasivat minut ottamaan yhteyttä (James) Branumiin ja kuultuani hä-

Travis Bishopia (oikealla) viedään käsirautoissa oikeudenkäyntiin Fort Hoodissa, Yhdysvalloissa.

neltä mitä aseistakieltäytyminen on, tiesin etten voi mennä."

Travis Bishop ryhtyi karkuriksi viikkoa ennen yksikkönsä lähtöä, koska hänellä ei ollut aikaa valmistella aseistakieltäytymishakemustaan. "Karkurina ollessani valmistelin julkilausuman ja täytin aseistakieltäytymishakemukseni. Sitten palasin Fort Hoodiin Branumin kanssa ja jättäydyin kiinni. En missään vaiheessa aikunut pysyä karkurina. He pistivät minut huoneeseen varuskunnassa, määräsivät minut johonkin joukkueeseen ja käskivät ilmaantua töihin seuraavana päivänä. Eikä muuta. Aseistakieltäytymishakemuksen käsitteilyprosessi käynnistyi, mutta samalla alkoi myös sotilasoikeusprosessi, ja silloin tilanne muuttui hankalaksi", hän kertoi.

Eräs toinen USA:lainen sodanvastustaja, Victor Agosto, sai puolestaan 30 päivän vankeustuomion 5. elokuuta 2009.

Victor Agosto on hyvin epäsuositun "hävikinesto"-toiminnan uhri ("hävikinesto" tarkoittaa sitä, että sotilaan palvelusaikaa pidennetään yksipuolisella hallinnollisella pää-

töksellä ilman hänen omaa suostumustaan). Agoston sopimus sotilaina oli loppumassa kesäkuun lopussa. Hänelle ilmoitettiin, että hänet määrätään Afganistaniin. Huhtikuun lopussa Agosto ilmaisi paikallisten asukkaiden tuella julkisesti aikomuksensa kieltäytyä tottelemasta määräyksiä Afganistanissa, koska miehitys oli "moraaliton ja epäoikeudenmukainen."

Sen sijaan että olisi mennyt maan alle ja yrittänyt vältellä armeijan rangaistusta, Agosto päätti pysyä Fort Hoodissa konkreettisena muistutuksena vastarinnasta. Kieltäytymällä kaikista suoraan sotaa tukevista käskyistä hän joutui äärimmäisen kuluttavaan taisteluun henkilökohtaisen kunniansa ja arvokkuutensa säilyttämiseksi.

Tunnin kestäneen kuulemisen jälkeen Ft. Hoodin sotilasoikeus päätti 5.8.2009 alentaa Agoston sotilasarvoltaan sotamieheksi ja tuomitsi hänet 30 päiväksi vankeuteen. Kuultuaan tuomiosta Agosto repi arvomerkinsä univormustaan. Tuomion suorittamisen jälkeen Agosto vapautettaneen palveluksesta "ei-kunniallisin perustein".

Venäjä: asevelvollisuus lakkaa 2012?

Financial Timesin julkaiseman artikkelin mukaan Venäjän on tarkoitus lakkauttaa asevelvollisuus vuoteen 2012 mennessä. Asia olisi toteutuessaan osa Venäjän armeijan uudistamisprosessia. Uudistukset ovat Venäjällä kuitenkin kiistanalaisia.

Presidentti Dimitri Medvedevin viime syyskuussa julkistamien suunnitelmien mukaan upseerien määrää vähennetään vuoteen 2012 mennessä 350 000:sta alle 200 000:en, asevelvollisuus lakkautetaan ja armeijassa toteutetaan kaluston uudistamisohjelma. Upseerien määrän vähentyessä asevelvolliset korvataan asteittain sopimusotilailla tai täysin ammattimaisilla joukoilla. Melkein kaikki divisioonan kokoiset joukko-osastot (tavalisesti 10 000-15 000 sotilasta) korvataan pienemmällä, prikaatin ko-

koisilla osastoilla (3 000-5 000 sotilasta) vuoteen 2020 mennessä.

Venäjän asevoimissa on tällä hetkellä lähteestä riippuen miljoonasta puoleentoista miljoonaan sotilasta. Näistä 200 000-300 000 on asevelvollisia, ja upseereita on siis yli 300 000. Asevelvollisia lukuun ottamatta armeija koostuu ammattisotilaista.

Financial Timesin mukaan Venäjän armeijan koko pienennetään vuoteen 2012 mennessä miljoonaa sotilaaseen, joista vain 150 000 on upseereita – heidän määränsä siis vähensisi puoleen.

Venäjän armeijassa elää voimakkaana väkivallan ja raakuudella johtamisen kulttuuri ja ongelman ytimessä on juuri asevelvollisuus. Dedovshtshinana tunnettu rehottava julmuus on johtanut usein vakaviin loukkaantumisiin ja kuolemanta-

pauksiin, itsemurhat mukaan lukien. Ennen palvelusajan lyhentämistä vuoteen vuoden 2008 alussa, harjoittivat dedovshtshinaa toista palveluvuottaan suorittavat asevelvolliset ensimmäisen vuoden asevelvollisia kohtaan. Vuonna 2007 dedovshtshina johti raporttien mukaan satojen asevelvollisten menetykseen.

Toinen äärimmäisen vakava ongelma on se, että jo nyt monia asevelvollisia painostetaan – usein fyysisellä väkivallalla uhkailemalla – allekirjoittamaan sopimus, jonka mukaan heidän palveluksensa pitelee jopa kolmeen vuoteen. Sopimusotilaat eivät siis välttämättä ole vapaaehtoisia.

(CO-Update no 49, July-August 2009)

Sveitsi lopetti sivareiden vakaumuksentutkinnan

Sveitsi lakkautti aseistakieltäytäjien vakaumuksentutkinnan vihdoon huhtikuun alussa 2009. Ennen sitä vaihtoehtopalvelukseen hakeneet joutuivat henkilökohtaisesti kuultavaksi erityisen komitean eteen. Komitean jäsenet olivat ministeriön valitsemia ja nimittämiä. Mikäli hakemus hylättiin, hakijalla oli mahdollisuus valittaa talousministeriöön. Nyt myös huhtikuun alussa avoimena olleet hakemukset hyväksytään ilman tutkintaa.

Komitean päätöksenteko saattoi olla varsin tiukkalinjaista. Eräs esimerkki tästä on Marino Keckeisin tapaus vuodelta 2001. Hänen hakemuksensa hylättiin, koska hän ei onnistunut vakuuttamaan komiteaa kieltäytymisensä perustana olevista omantunnon syistä. Hylkäävästä päätöksestä huolimatta hän kieltäytyi palvelemasta armeijassa ja sai viiden kuukauden vankeustuomion, vaikka ilmoitti toistuvasti

olevansa halukas suorittamaan siviilipalveluksen. Vankeutensa aikana hän oli nälkälakossa ja hänet vapautettiin kesken tuomion, kun hän oli suorittanut sitä kolme kuukautta. Hänen tapauksensa sai melko paljon kansainvälistä huomiota. Amnesty International totesi Keckeisin hakemuksen hylkäämisen kertovan "aseistakieltäytymisoikeuden hyvin kapeasta tulkitsemisestä".

Sveitsi tunnusti aseistakieltäytymisoikeuden yhtenä viimeisistä Länsi-Euroopan maista: tämä tapahtui vasta vuonna 1996. Ennen sitä aseistakieltäytäjien kohtelu oli kovakouraista. 1980- ja 90-luvuilla vangittiin vuosittain keskimäärin 360 aseistakieltäytäjää.

Vuonna 1996 hyväksytty vaihtoehtopalveluslaki oli sveitsiläisten rauhanryhmien vuosia jatkuneen kampanjoinnin tulos. Päätös lain hyväksymisestä tehtiin kansanäänestyksessä (Sveitsissä sellainen järjestetään, jos joku kerää vaa-

dittavan määrän allekirjoituksia kansanäänestysvaatimuksen tueksi). Vuonna 1991 järjestyssä kansanäänestyksessä 82,5% äänestäneistä antoi kannatuksensa perustuslain muuttamiselle niin, että vaihtoehtopalvelus armeijan ulkopuolella mahdollistui. Tämä mahdollisti vaihtoehtopalveluslain säätämisen, minkä Sveitsin parlamentti tekikin lopulta vuonna 1995.

Siviilipalveluslain 8. artiklan mukaan vaihtoehtopalvelus on 1,5 kertaa sotilaspalveluksen mittainen. Niille kesken sotilaspalveluksen kieltäytyneille aseistakieltäytyjille, jotka olivat asepalvelusta suorittaessaan upseereja tai aliupseereja, vaihtoehtopalvelus on 1,1 kertaa jäljellä olevan sotilaspalveluksen mittainen. Tällaista siviilipalveluksen pituutta voidaan edelleen pitää rangaistuksen luontoisena, eikä se ole kansainvälisten standardien mukainen.

Sivariterapeutti

Matti Säteri kuunteli kymmenen vuotta sivareiden tarinoita. Sen jälkeen juuri mikään ei enää vedä sanattomaksi.

Teksti: Sampsu Oinaala, kuvat: Tommi Taipale

Kapteeni Kuoleman salaisuus

Kaksi pitkätukkaista kaveria istui Helsingissä baarissa. Pöytään tuli tatuoitu siilitukkainen korsto, joka julisti: "Mä oon komentajana Santiksessa, mä oon tappaja!"

Korsto alkoi aggressiiviseen sävyyn kysellä, mitä jätkiä pöydässä oikein istuu. Toinen pitkätukka sanoi olevansa parhailaan sivarissa.

Korsto iski nyrkin pöytään: "Saatanan maanpetturi!"

Sivari jatkoi kertomalla olevansa viulisti. Hänen muusikon ammatinsa kärsisi kohtuuttomasti armeijaan menemisestä, kun harjoittelu katkeaisi pitkäksi aikaa.

Korsto hiljensi. Pitkän tauon jälkeen hän sanoi aivan eri äänensävyllä: "Ai sä oot taitelija, anteeks kauheesti. Mut tunnetaan nimellä Kapteeni Kuolema, mutta oikeasti olisin halunnut olla taidemaalari. Isä pakotti minut tähän. Maalaan vieläkin salaa."

Kyyneleitä pyyhkinyt korsto tarjosi sivareille juomat ja pahoitteli vielä toistamiseen käytöstään.

Matti Säteri, 38, jos kuka tietää, millainen on suomalainen sivari. Hän työskenteli vierailevana luennoitsijana siviilipalveluskeskuksessa melkein yhdeksän vuotta. Luennosta muotoutui kollektiivinen ryhmäterapiasessio, jossa siviilipalvelusmiehet saivat avautua omasta valinnastaan ja sen seurauksista. Tarinoita kertyi vuosien varrella sadoittain.

"18 tuntia voisi tulla puhetta, jos kertoisin kaiken", Säteri nauraa.

Kaikki alkoi joulukuussa 1998, kun Säteri aloitti koulutusjakson. "Oli pimeää, kylmää ja äärimmäisen tylsää. Rupesin miettimään parannusideoita ja kävin monta kertaa johtajan luona juttelemassa. Johtaja kysyikin, haluanko puhua täällä."

Säteri on opiskellut sosiologiaa. Hän halusi kehittää keskustelevaa luennointityyliä, jossa yleisöllä olisi iso rooli. Jossain vaiheessa palaset alkoivat loksahdella paikoilleen.

"Sitä näki, kun lamppuja syttyi. Tajusin, että nyt jotain lähtee tapahtumaan. Ihmiset hytkyivät - into purkautui spontaaneina avautumisina."

Analyyttinen autonomantaja

Vuosien saatossa aseistakieltäytymisestä on tullut entistä normaalimpi

ja yhteiskuntakelpoisempi valinta. Silti kattavan asevelvollisuuden maassa siviilipalvelus herättää edelleen hämmästyttäviä reaktioita.

Ääritapauksia voivat vielä tänäkin päivänä olla väkivalta tai se, että koko suku kääntää sivarille selkänsä. Melkein joka luennolta löytyi joku traaginen tapaus ja vastapainoksi liuta sivareita, jotka ihmetelivät, voiko tuollaista edelleen tapahtua.

"Sitä kuvitteli joskus, että mikään ei enää yllätä", Säteri pohtii. Sitten tuli taas eteen jotakin aivan odottamatonta. Kuten vaikka skinhead, joka kertoi lähteneensä armeijasta, koska siellä oli komentajana "neekeri". Silloin ei mennyt sanattomaksi pelkästään luennoitsija, vaan koko sali hiljensi.

Työn rikkaus oli siinä, että yleisön joukkoon mahtui porukkaa laidasta laitaan. Ikähaitarikin oli teineistä kolmekymppisiin.

"Sitä on ihmetelty ja naureskeltu. Samassa huoneessa voi olla peruskoulun käyneitä ja tohtoreita. On yritysjohtajia, pappeja, lääkäreitä ja syrjäytyneitä. Aina löytyy hienoja ajattelijoita - autonomantaja voi olla tosi analyttinen."

Stereotyyppiä ei ole

Melkein kaikilla on siviilipalvelukseen mennessään jonkinlainen en-

"Ajattelemalla ja analysoimalla livenä pystyi muuttamaan maailmaa."

nakkokäsitys siitä, millaista porukkaa Lapinjärvelle päätyy. Säterin kohdalla kaikki kuvitelmat karisivat viikossa. Luennointi vain vahvisti tietoa siitä, että minkäänlaisista sivarin stereotyyppiä ei ole olemassa.

"Ei ole mitään yhteistä ideologiaa. Minkään aatteen julistajia ei erotu joukosta."

Jotkut individualistit suorastaan painottavat valintansa epäpoliittisuutta. "On äänekäs joukko, joka korostaa, ettei tämä nyt niin kumma juttu ole - tämä on tällainen valinta vaan."

Säterin mielestä näin pitää olla - se murtaa suomalaista asevelvollisuuden liittyvää mustavalkoisuutta. "Tämä joukko on ehkä sisäistänyt koko jutun kaikkein

pisimmälle. Valinta voi olla myös arkipäiväinen."

Silti jokin yhdistää Lapinjärvelle päätyneitä porukkaa. Parhaimmillaan se purkautui luennoilla vahvana yhteisyyden tunteena. Luennon vaikuttavuudesta kertoo palaute, jota on tullut jopa vuosia myöhemmin.

"Olen opiskellut ryhmäteorioita. Yleensä väitetään, että yli yhdeksän hengen ryhmissä ei enää saa mitään järkevää aikaiseksi. Lapinjärvellä tämä ei pitänyt. Ehkä koulutusjakson konteksti murtaa ryhmädynamiikan säännöt. Porukka on joutunut sattumalta laitokseen keskelle ei-mitään, jossa sivarit erottuvat selkeästi omana joukkoaan paikallisista."

Menetetty veli

Erään nuoren miehen isä oli ammattiupseeri. Pojat olivat unelmoineet myös sotilasurasta. Isoveli meni armeijaan, jossa hänellä todettiin sydänvika. Hän ei suostunut keskeyttämään, vaan jatkoi väkisin vastoin lääkärin suositusta reservinupseerikouluun ja sieltä vielä rauhanturvatehtäviin. Lopulta hänet kotiutettiin rauhanturvajoukoista sydänvian vuoksi.

Katseltuaan tätä touhua nuori mies totesi, ettei siinä ole mitään järkeä. Hän päätti olla menemättä armeijaan ja ilmoitti siitä isälleen ja veljelleen.

Isä nousi pöydästä sanaakaan sanomatta ja lähti pois. Veli räjähti: "luopio", "petturi", "kommunisti", "Sä et ole mun veli enää. Jos nään sut, niin vedän sua turpaan"...

Pari viikkoa myöhemmin isä soitti ja pyysi anteeksi, että oli julistanut armeijaa ainoana vaihtoehtona. Sen sijaan veli ei koskaan antanut anteeksi. Välit katkesivat. Kun veljekset tapasivat pitkän tauon jälkeen sukujuhlissa, upseeri-veli uhkasi edelleen hakata siviilipalvelukseen päätyneen pikkuveikkansa.

Alikersantin katumus

Mies oli ehtinyt armeijassa aliupseerikouluun asti. Hän oli varsin vittumainen komentaja ja käskyttäjä. Kurssit olivat menneet läpi huippuarvosanoin.

Eräänä päivänä upseerikokelas pysähtyi katsomaan touhua ympärillään ja pohti: "Mitä minä täällä teen?"

Hän rupesi analysoimaan omaa tekemistään ja totesi, ettei tämä ole oikein. Miehestä tuntui, ettei se ole hän, joka tässä läksyttää alokkaita, vaan joku tuntematon.

Mies oli siltä seisomalta mennyt täyttämään siviilipalvelushakemuksen. Seurasi pitkä keskustelu, jonka päätteeksi komentaja ilmoitti kunnioittavansa nuoren miehen itsenäistä ajattelua ja toivotti onnea.

Matti Säterin luennolla tämä kiltin ja sopeutuvaisen oloinen nuorukainen kertoi, ettei ollut päivääkään katunut "selkeän ajattelun kohtaustaan".

Potkut vaivaavat yhä

Matti Säterin työ siviilipalveluskeskuksessa päättyi yhtä yllättäen kuin tämän jutun kirjoittajankin. Syksyllä 2007 koulutusjaksoa uudistettiin ja melkein kaikista vieraillevista luennoitsijoista luovuttiin.

Säteri ei ole vielääkään antanut anteeksi sitä, miten tökerösti melkein vuosikymmenen työrupeama katkaistiin.

"Tuttu ympäristö, jossa työntekijät olivat kavereita, jossa arvostettiin minua - yht'äkkiä vedettiin matto pois jalkojen alta. Pitkä työ- ja luottamussuhde katosi odottamatta. Koin menettäneeni luottamuksen."

Sen verran asia vaivaa, ettei Säteri ole ollut potkujensa jälkeen

missään yhteydessä koulutuskeskukseen. Luennoinnin päätyttyä Matti putosi taloudellisesti tyhjän päälle. Tilannettaan luennoitsija joutui paikkaamaan muun muassa tekemällä vuoden työrupeaman metallivalimossa.

Jäljelle jäivät tarinat, joista voisi ehkä kirjoittaa kirjan, ja liuta mukavia muistoja. Säteri on muun muassa tavannut sivarin, joka hänen luentonsa innoittamana lähti lukemaan sosiologiaa.

"Ajatteleamalla ja analysoimalla livenä pystyi muuttamaan maailmaa. Oli hienoja hetkiä, kun tyypit alkoivat nähdä asiat uudella tavalla. Itsekin muutuin joka kerta."

"Hyvää joulua, maanpelturi"

Erään nuoren miehen suku piti tiiviisti yhteyttä ja kokoontui monta kertaa vuodessa. Sukujuhlissa serkuksilta kyseltiin, millaisia suunnitelmia heillä on isänmaan puolustuksen suhteen. Kuusi serkkupoikaa vastailivat kukin vuorollaan: "Menen laskuvarjojoukkoihin", "menen taistelusukelta-jaksi", "menen pioneerikouluun"...

Kun kyseisen nuorukaisen vuoro

tuli, hän mietti hetken ja vastasi siten: "Minä lähen Lapinjärvelle."

"Jaa, mikäs osasto siellä on", kysyttiin.

"Siellä on sivarikeskus. Menen siviilipalvelukseen päiväkotiin."

Tilanne meni helposti ohi. Vasta myöhemmin nuori mies sai kuulla, että pian keskustelun jälkeen koko äidinpuoleinen suku oli kokoontunut kriisipalaveriin nurkan taakse.

Se jälkeen nuorukainen oli suljettu pois suvusta.

Aiemmin sukujuhlisiin oli aina tullut henkilökohtainen kutsu. Enää ei tullut. Mummo oli soitellut joka viikko - soittelemisloppu loppui kuin seinään.

Joulukortin nuorukainen sentään sai. Siinä oli koko suvun allekirjoitukset. Hyvää joulua tekstin alle oli lisätty: "maanpelturi".

PÄIVÄKODIN IKIOMA SIVARI

Siviilipalvelusmiehen typistetyt muistelmat 392 vuorokautta kestäneestä palveluksesta.

Hai Nguyen

Eräänä kauniina, syksyisenä aamuna (oikeasti silloin oli pilvistä, pimeää ja kylmää – mutta annettakoon se anteeksi näin taiteellisista syistä) saavuin palveluspaikkaani sovittuun aikaan. Tasan kello kahdeksalta olin päiväkodin porteilla. Luultavasti minua jännitti vähän, koulutusjakso kun ei varsinaisesti ollut minua siihen valmistanut. Ennakkoluuloja päiväkotihommista minulla ei oikeastaan ollut. Olivathan aikaisemmat ja lähes ainoat päiväkotikokemukseni melkein 15 vuoden takaa!

Astuessani sisään punaisesta ulko-ovesta vastaan tuli heti lastenhoitaja, hymy kasvoillaan. Hämmentyinkin, mutta tunne meni nopeasti ohi. Uutuuden tunne katosi ja arki alkoi. Jokainen harmaa aamu pesin hampaani ja hyppäsin kolmeksi vartiksi bussiin. Useimmiten nukuin bussissa, mutta joskus hyvin nukutun yön jälkeen (ja muulloin jos oli vain pirteä olo) lueskelin kirjaa tai kuuntelin musiikkia. Loppusyksy tuntui menevän nopeasti eteenpäin, sillä pian olikin joulun ja jossain vaiheessa tuli lunta aurinkoiseen Naantaliin. Talven oikeasti saavuttua, tajusin vähitellen että olin erittäin huonosti varustautunut ja varautunut talvisiin keleihin. 19 vuotta elämästäni olin pärjännyt ilman pitkiä kalsareita ja kunnollisia talvikenkiä. Nyt joutuisin kovin pinnistelemään, sillä rahaa minulla ei ollut ostaa ulkoiluvälineitä – eikä palveluspaikka niitä minulle tarjonnut, koska niitä ei varsinaisesti edellytetty.

Eipä siinä muu sitten auttanutkaan kuin kaivella kaapeista vanhoja kenkiä, villasukkia ja villapaitoja. Se talvi olikin tähän mennessä kylmin talvi jonka olen koskaan kokenut (ironisesti lapsuuteni Turussa oli aikoinaan yli 20 asteen pakkasia, ja minä palelin nyt 12 asteen pakkasissa). Seisokkellessani lumiukkona pihalla, aloin vähitellen ymmärtämään millaista on arki. Olenhan täysin irtautunut oikeasta elämästä – elämäni varsinaisesti alkoi vasta teini-ikäisenä ja silloinkin

minut vain passitettiin lukioon. Kaikki siihen mennessä oli vain teoriaa, ei käytäntöä ollenkaan. Sitähän aina puhutaan miten armeija kasvattaa miehen. Armeijassa opitaan viikkaamaan vaatteet, petaamaan sänky ja niin pois päin. Muttei armeijakaan ole oikeata elämää. Armeija vasta kaukana oikeasta elämästä, arjesta, onkin. Armeijan harmaissa on aina joku joka käskyttää, joku joka aina ottaa vastuun, sillä loppupeleissä armeijan riveissä ei omista tekemisistään joudu paljoa ottamaan vastuuta – aina voi vedota siihen että luutnantti käski.

"Autan lasten hoitamisessa, tiskailen ja siivoan tarpeen tullen, toimin talon omana mikrotukena"

Sivarissakin voi aina vedota siihen että joku muu käski, tietysti, mutta siviilipalvelusjärjestelmä onkin hieman joustavampi siinä mielessä. Asevelvollisuus on loppujen lopuksi niin rankka kuin sen itselleen tekee. Useimmiten se vain vie enemmän energiaa valittaa ja itkeä asioista kuin tehdä asiat loppuun asti. Itse koin suurta helpotusta kun tajusin minulle annetun vapauden toteuttaa itseäni ja tehdä asioita. Vapaus tehdä ja toteuttaa aiheutti välillä stressiä ja päänsärkyä, mutta ainahan vapauden mukana tulee vastuu. Minulle ei olekaan muuta tapaa elää kuin ottaa vastuu itsestään. Tärkeintä minulle oli etten ollut vain päiväkodin orja, vaan yhdenvertainen työntekijä muiden kanssa (tiettyyn pisteeseen asti). Itse työpalvelus ei ollut mitään astrofysiikkaa, mikä olikin mukavaa vaihtelua lukion kurseilla istuneelle ylioppilaalle. Toisaalta, tällä alalla joutuu kuitenkin käyttämään aivojaan. Muistan ne lukuisat illat töistä tultuani, kun

pohdin kasvatuksellisia menetelmiä ja miten aatteeni sopisivat yhteen kasvatuksen kanssa. Päätin silloin kysellä paljon päiväkodin ”tädeiltä”, jotta oppisin mahdollisimman paljon. Päätin siis saada siviilipalveluksestani jotain irti.

Koen olleeni myös hyödyksi palveluspaikassani. Olen saanut aina valita haluanko tehdä sitä ja tätä, ja tärkeää minulle on ollut myös se, että minua on tosiasiasa pyydetty – ei käsketty. Se jo itsessään luo sellaisen ilmapiirin, jossa on miellyttävää työskennellä. Muut työntekijät ovatkin pyytäneet minua jos voisoin tehdä pitempää päivää voidakseni auttaa esimerkiksi kevät- tai joulujuhlien valmisteluisa. Roolini päiväkodissa onkin ollut lähinnä joka paikan höylä: autan lasten hoitamisessa, tiskailen ja siivoan tarpeen tullen, toimin talon omana mikrotukena.

Tätä kirjoittaessani minulla on palvelusta vielä 40 päivää jäljellä. Pian siviilipalvelukseni suorittaneena, ”velvollisuuteni” isänmaata kohtaan suorittaneena, muistelen lämmöllä tarhan tätien kanssa ensimmäisiä päiviäni ja viikkojani päiväkodissa. Ei vuosi hukkaan ole mennyt. Ihmisenä kasvoin paljon enemmän kuin mitä voisoin kuvitella että olisin armeijassa kasvanut. Kummaksun yleensäkin turhaa glorifiointia siitä miten armeija kasvatetaan ”miehiä”. Jos siellä kasvavat miehet, missä naiset? Missä ihmiset kasvavat? En kykene ymmärtämään miksei siviilipalvelusta esitetä kutsunnoissa varten otettavana vaihtoehtona, tai joissain tapauksissa ylipäätään edes mainita. Jos saan spekuloida, armeijasta minulle olisi jäänyt käteen armeijakaverit, ”inttijutut” ja huono maku suuhun. Nyt voin sen sijaan ihastella käteni jälkeä kun tiedän vaikuttaneeni osaltani seuraavan sukupolven kasvattamiseen. Läsnaoloni vaikuttaa myös henkilökuntaan. Heillä tulee olemaan henkilökuntavaje kun lähdän. Sivari on, kieltämättä, arjen sankari.

Rengah Sarawak

Väkivallatonta taistelua Borneon viidakoissa

Teksti: Jarkko Saipio

Malesiaan kuuluvassa Sarawakin osavaltiossa elävät Kaakkois-Aasian viimeiset metsästäjä-keräilijät. Osavaltio sijaitsee Borneon saarella, joka jakautuu Indonesian, Malaysian ja Brunein sulttaanikunnan alueisiin. Sarawakissa asustava penanheimo nousi 1980-luvulla kansainväliseen tietoisuuteen puolustamalla asuinalueidensa sademetsiä väkivallattomalla kansalaistottelemattomuudella. Noin 16 000 penanista enää ehkä 300 viettää ”puhdasta” metsästäjä-keräilijän elämää, loput harjoittavat myös viljelyä tai asuvat kaupungissa. Myös maata viljelevien penanien toimeentulo koostuu

kuitenkin edelleen suurelta osin sademetsätuotteista. Penanien taistelu sademetsiensä puolesta ei enää aikoihin ole saanut suurta kansainvälistä huomiota, mutta on edelleen yhtä ajankohtainen kuin yli 20 vuotta sitten.

Taistelun tausta

Borneon noin 40 alkuperäiskansasta käytetään yhteisnimitystä ”dayak”. Malesiaan kuuluvan Sarawakin alueen väestö koostuu enimmäkseen juuri dayakeista. Penanien ja punanien nimellä tunnetut heimot olivat vielä 50 vuotta sitten lähes yksino-

maan metsästäjä-keräilijöitä, muut dayak-heimot ovat harjoittaneet pitkiä kesantoaikoja noudattavaa kaskiviljelyä jo ainakin satojen vuosien ajan. Kaskiviljely on alueen kasvillisuushistorian perusteella ollut ilmeisen kestävä. 1960-luvulla alkanut intensiivinen metsätalous ja 1990-loputta lähtien räjähdysmäisesti lisääntynyt palmuöljyn tuotanto sen sijaan on nopeasti tuhonnut alueen metsiä. Ajanjaksolla 1978-2003 hävisi Borneon sademetsistä noin kolmannes. Sarawakin alkuperäisväestölle tällä on ollut dramaattiset seuraukset, koska kaikki kaupunkialueiden ulkopuolella asustavat dayakit hyödyntävät

edelleen voimakkaasti sademetsä-tuotteita.

Brittien siirtomaa-aikana vuonna 1958 säädetty maanomistuslaki (Land Code) käytännössä julisti suurimman osan alkuperäisväestön perinteisistä maa-alueista ”valtion maiksi”. Dayak-yhteisöjen omistuksessa oleviksi National Customary Rights (NCR) –maiksi tunnustettiin dayak-yhteisöjen perinteisistä yhteismaista ainoastaan viljelyn alla ollut maa, ja sekä vain siinä tapauksessa että viljelytoiminta oli aloitettu jo ennen 1.1.1958. Metsästäjä-keräilijöiden perinteiset alueet sekä dayak-kylien kesantovaiheessa olleet kaskimaat ja sademetsätuotteiden hyödyntämistä varten tai vesistöjen suojelemiseksi luonnontilaisina pitämät metsät olivat lain edessä kaikki valtion omistamia ”joutomaita”.

Sarawakin päätyessä vuonna 1963 osaksi vastaperustettua Malesian valtiota alkoi Malesian poliittinen eliitti nopeasti rikastuttaa itseään myöntämällä metsäyhtiöille hakkuulupia ”valtion maille”. Pian hakkuutoiminta alkoi kohdistua erityisesti Borneossa sijaitseviin Sabatin ja Sarawakin osavaltioihin, jotka koostuivat vielä suurimmaksi osaksi metsäalueista. Useimmat dayak-yhteistöt olivat alun perin vastaanottavia metsäyhtiöiden tarjoamille työpaikoille ja niiden usein lupaamille infrastruktuuriprojekteille. Mielialat alkoivat kuitenkin muuttua kun kävi selväksi että hakkuut johtivat ”arvopuihin” rajoittumisestaan huolimatta vakaviin tuhoihin metsissä ja vesistöissä. Metsäkoneet ovat tuhonneet hyvin monien alkuperäiskansoille tärkeiden kasvien ja riistaeläinten elinympäristön ja myllänneet koko maanpinnan. Eroosiota pahentavat sademetsien rinnealueille rakennetut tiet, jotka ovat saaneet rinne- maan valumaan alaville alueille. Eroditunut maa päättyy sadevesien mukana jokiin, tehden niiden vedestä kelvottoman sekä juotavaksi että pesuvedeksi ja tappaen kalat laajoilta alueilta.

Dayakien alkaessa perätä metsäyhtiöiltä korvauksia tuhoista, heille vastattiin tylästi etteivät he omistaneet ominaan pitämiään maita. Hyvin usein metsäyhtiöiden

Rengah Sarawak

MDF-levyteollisuuden vaikutuksia iban-yhteisössä Sarawakissa.

edustajat olivat alun perin valehdelleet paikallisille asukkailla että hakkuita ei toteutettaisi kylien perinteisillä mailla. Poliittinen eliitti on Malesiassa ja erityisesti Sarawakin osavaltiossa hyvin vahvasti kytköksissä paikallisiin metsä- ja plantaasiyhtiöihin, joten viranomaiset sulki korvansa kaikilta yhtiöiden toimintaan kohdistuvilta valituksilta. Sademetsät ovat Malesiassa paperilla hyvin suojeltuja, mutta kaikki osapuolet tietävät ettei hakkuita sääteleviä lakeja tarvitse oikeasti noudattaa. Turhautuneina viranomaisten ilmeiseen metsäyhtiöiden puolelle asettumiseen monet dayak-yhteistöt alkoivat 1980-luvulla tukkia metsäyhtiöiden käyttämiä teitä, ja toisinaan myös sabotoida metsäkoneita ja tuhota siltoja.

Vastarinta

Penanit ovat tunnettuja siitä että kaikenlainen väkivalta on heidän yhteisöissään perinteisesti lähes tuntematonta. Erityisesti tämä pätee ”itäisiin penaneihin”, jotka asustavat Baram- ja Limbang-jokien ympäristössä. Hakkuiden edetessä 1980-luvulla voimakkaasti tälle alueelle, alkoivat itäiset penanit järjestää suuria yhteisöjen välisiä koontumisia, joissa päätettiin ryhtyä väkivallattomaan joukkotoimintaan metsien tuhoamista vastaan. Baramin ja Limbangin seudulle il-

maantui keskeisille tukkuteille kaikkiaan 25 puunrungoista tehtyä estettä, joita suojasivat omalla ruumillaan kokonaiset penan-yhteisöt; niin miehet, naiset kuin lapsetkin. Vastarinta metsien tuhoamiselle muuttui erillisistä taisteluista laajaksi kampanjaksi. Tärkeää roolia asiassa näyttelivät penanien ja muiden dayakien luomat yhteydet malesialaisiin, länsimaisiin ja japanilaisiin ympäristöjärjestöihin.

Blokkausalto levisi penanien keskuudesta myös mm. ibanien, kayanien, kehayahien ja kelabtien yhteisöihin. Malesian hallitus vastasi lähettämällä paikalle sotilaita ja erityisiä poliisikomennuskuntia. Poliisikomennuskunnat pahoinpitelivät ja pidättivät blokkauksiin osallistuneita sadoittain. Poliisien ohella yhteisöjä terrorisoivat myös metsäyhtiöiden palkkaamat gangsterit. Long Mobuin penankylässä Samling-yhtiön paikalle tuomat roistot hakkasivat vuonna 1987 kuoliaaksi yhden miehen ja naisen. Long Ajengissa puolestaan yksi nuori tyttö ja yksi vanha mies kuolivat kyynelkaasun aiheuttamiin hengitysvaikeuksiin. Marraskuussa 1987 Malesian hallitus sääti uuden lain, jonka perusteella metsäyhtiön käyttämän tien tukkimisesta saattoi saada kahden vuoden vankeustuomion ja RM\$6000 sakot. Tiesulakujen ylläpitäminen kysyi ylipäättään suuria uhrauksia. Tiesululta käsin ei voinut keräillä, metsästä

Rengah Sarawak

Penanit yrittävät neuvotella metsäteollisuuden työntekijöiden kanssa.

eikä hoitaa viljelyksiä. Kuukausien pituisiksi venyneet blokkaukset tapahtuivatkin käytännössä nälkää näkien.

Suurista haasteista huolimatta blokkaukselta jatkui 1990-luvun alkupuolelle ja vastarinnan sitkeys sai niin metsäyhtiöt kuin hallituksenkin omaksumaan raa'an voiman rinnalle myös muita taktiikoita. Metsäyhtiöt alkoivat tarjota paikallisyhteisöille rahallisia korvauksia, joiden luonne ja taso määräytyi lähinnä sen mukaan millaiseen sopimukseen paikalliset asukkaat näyttivät olevan taipuneissa. Jotkut penanyhteisöt alkoivat vähitellen hyväksyä korvauksia, toiset torjuivat tällaiset tiukasti, todeten ettei toimeentulon ja koko elämänpiirin perustaa kannattanut vaihtaa nopeasti pois kuluvaan rahaan. Malesian hallitus alkoi vuodesta 1989 lähtien julistaa perustavansa penanalueille erilaisia kehitysprojekteja sekä suojelun alueen. Vuosien 1992-93 aikana blokkaukselta alkoikin vähitellen hiipua, penanyhteisöjen jäädessä odottamaan parantaisiko hallitus todella heidän tilannettaan.

Luvuttua suojelun aluetta ei kuitenkaan perustettu ja ”kehitysprojektit” ovat käytännössä koskettaneet vain pientä vähemmistöä penanyhteisöistä, ja näitäkin usein hyvin pinnallisesti. Maanomistuskys-

symykseen projektit eivät ole puutuneet millään tavalla. Vuodesta 1996 lähtien tiesulkuja alkoikin taas nousta penanalueille ja muualle hakkuiden uhkaamaan Sarawakiin. Penanit olivat nähneet käytännössä ettei heidän toimeentulonsa ja kulttuurisesti tärkeiden paikkojensa tuhoutumista estäisi kukaan muu kuin he itse.

Taistelu Sarawakin metsien ja dayakien perinteisten yhteisöiden puolesta on viime vuosina käynyt entistä tiiviimmäksi. ”Arvopuu” on laajoilta alueilta Sarawakia käytännössä jo hakattu pois eikä hakkuiden kiivaan tahdin vuoksi uutta puuta ole piankaan odotettavissa. Malesian poliittinen eliitti ja metsäyhtiöt ovat vastanneet tilanteeseen tuleamalla mukaan palmuöljybisnekseen. Nykyään hakkuut Sarawakissa liittyvätkin yleensä metsä- ja plantaasiyhtiöiden pyrkimykseen kaataa kertaalleen arvopuista hakatuilta alueilta pois kaikki loputkin puut, jotta niille voitaisiin perustaa öljypalmuplantaaseja (tai toisinaan akaasia- ja eukalyptusplantaaseja). Penaneille tämä on erityisen suuri uhka. Siinä missä aiemmat hakkuut ovat suuresti vaikeuttaneet penanyhteisöjen toimeentuloa, metsien täydellinen hävittäminen uhkaa viedä toimeentulon perustan

kokonaan. Dayakien viljelmäkään eivät valtion ”kehittämissuunnitelmita” säästy, koska niitä ei yleensä tunnusteta NCR-maiksi, tai jos tunnustetaan, ei paikallisille asukkailla käytännössä anneta oikeutta estää plantaasiin tuloa mailleen. Sarawakissa on tällä hetkellä meilläään yli 200 maakiistaa, joissa dayak-yhteisöt haluavat estää metsä- ja plantaasiyhtiöitä tuhoamasta metsiään ja viljelyksiään.

Paikalliset oikeusistuimet ovat vuosien varrella tehneet Sarawakin maakiistoissa päätöksiä dayakien hyväksi, mutta päätökset ovat perinteisesti kaatuneet ylemmissä oikeusasteissa. Toukokuussa 2009 Malesian liittovaltion oikeus kuitenkin ensimmäistä kertaa vahvisti lopullisesti päätöksen, jossa NCR-maiksi tulkittiin kaikki dayak-kylien perinteiset yhteisömaat ja myös metsästäjä-keräilijöiden perinteiset metsä- ja keräilyalueet. Sarawakin osavaltion hallitus ei kuitenkaan ole päätöstä noudattanut, vaan maakiistat ovat käytännössä jatkuneet entiseen tapaan. Heinäkuussa ilmaantui Baram-joen seudulle penanien tiesulkuja Long Lahin ja Long Palahin kylien läheisyyteen. Samling-yhtiö veti sulun tuloksena koneensa ja työntekijänsä alueelta eikä yhtään pidätystä tehty. Kuukautta myöhemmin pe-

Penanien tiesulku Long Nenissä elokuussa 2009

nankylät rakensivat ja miehittivät yhdessä tiesulkuja myös Long Ninin, Long Banganin and Long Belokin kylien läheisyyteen, nostaten penanalueiden tiesulkujen yhteismäärän kahteentoista.

Väkivallattomuus

Vaikka poliisi on usein pahoinpidellyt hakkuita vastustavia dayakeja ja hajottanut sulkuja toisinaan hyvinkin väkivaltaisesti, on kampanja

pysynyt johdonmukaisen väkivallattomana. Erityisen merkitykselliseksi tämän tekee se että Indonesian puolella Borneota hakkuiden uhkaamat dayakit ovat toisinaan jopa tappaneet metsäyhtiöiden muualta tuomia työntekijöitä. Sarawakin metsätaistelujen väkivallattomuus ei suinkaan ole rajoittunut perinteisesti rauhanomaisiin penan-yhteisöihin, vaan myös muiden dayakehjemien taistelut yhteismaidensa puolesta ovat jatkuvasti koostuneet lähinnä yhdistelmästä viranomais-

ten painostamista ja väkivallatonta teiden tukkimista. Keskeinen syy lienee se että kyseinen strategia on ilmeisistä rajoituksistaan huolimatta yksinkertaisesti osoittautunut toimivimmaksi. Blokkaukset ovat monissa tapauksissa saaneet yhtiöt vetäytyneen kiistanalaiselta alueelta toistaiseksi tai neuvottelemaan paikallisten kanssa korvaussuunnitelman, jonka nämä ovat kyläkokouksissa hyväksyneet.

Blokkaamisen aiheuttamista toimeentulo-ongelmista johtuen useimmat tiesulut ovat kestäneet korkeintaan joitakin kuukausia, mutta myös hyvin pitkäaikaisia tiesulkuja on muodostunut. Long Benalissa penanit ovat pitäneet tiesulut käytännöllisesti katsoen yhtäjaksoisesti pystyssä jo yli 20 vuoden ajan. Aina kun Samling-yhtiö on yrittänyt tulla suluista läpi, on huu-dettu varoitushuuto, miehitetty sulu ja pysytty niillä siihen saakka kun vaara on taas ollut ohi. Vuonna 2007 paikalle lähetettiin poliisikomennuskunta, joka terrorisoi kylää mm. pidättämällä kylänvanhimman ja hakkaamalla tätä vankilassa kepeillä. Poliisit kuitenkin poistuivat paikalta noin puolen vuoden kuluttua ja tiesulku seisoo yhä paikallaan.

Tarkasteltaessa Sarawakin metsätaisteluita yli 20 vuoden perspektiivillä onkin selvästi nähtävissä että paikallisyhteisöjen vaatimusten painoarvo on hitaasti mutta varmasti kasvanut. Alueen sademetsien ja kylien yhteismaiden puolustaminen kysyy paikallisilta asukkailta kuitenkin edelleen suuria uhrauksia. Alla on lueteltu joitakin järjestöjä, joiden kautta voi antaa oman panoksensa myös täältä pohjoisesta käsin.

Borneo Project
<http://www.borneoproject.org>
 Borneo Resources Institute (BRIMAS)
<http://brimas.www1.50megs.com/>
 Bruno Manser Fonds
<http://www.bmf.ch/en/>
 Rengah Sarawak
<http://www.rengah.c2o.org/about/>
 Sahabat Alam Malaysia
<http://www.foe-malaysia.org/>
 Survival International
<http://www.survival-international.org/>

Tukkirekat pysäyttäneet tiesulku vuonna 2000

borneoproject.org

borneoproject.org

Afganistan kriisinhallinnan tyly todellisuus

Teksti: Reko Ravela, kuvat: Puolustusvoimat / JL

Kahdeksan vuotta Talebanhallinnon kaatumisen jälkeinen rauha Afganistanissa näyttää olevan yhä kauempana. Yli 30 vuotta kestänyttä yhtäjaksoista sotaa on ruokkinut ja ylläpitänyt lukuisien eri käänteiden läpi ulkopuolisten tahojen jatkuva sekaantuminen ja tuki erilaisille aseellisille ryhmittymille. Näiden ulkopuolisten pelurien joukkoon on omalta osaltaan liittynyt myös Suomi, osana NATO-vetoista läntistä koalitiota.

Suomalaiset sotilaat tukevat maan hallitusta aseellista kapinallisuutta vastaan, kouluttavat sotilaita ja puolisolitaallisia poliisivoimia sekä partioivat tiedustelutehtävissä ympäri Pohjois-Afganistania. Samalla Suomen hallitus rahoittaa maan poliisivoimia ja vankiloita, joiden

laajat ihmisoikeusloukkaukset ovat yleisessä tiedossa.

Suomen osallistuminen sotaan Afganistanissa tuntuu hämmäntäneen jopa rauhanliikkeen. Kun vuosia maalaillut uhkakuvat ovatkin tämän päivän todellisuutta, suuri osa rauhanliikettä on suhtautunut sotilaalliseen interventioniin lähinnä vältellen ja osa ”rauhanliikkeestä” on jopa asettunut kannattamaan sotilasoperaatiota Afganistanissa.

Silmien sulkeminen Afganistanin sodan todellisuudelta onkin tehty helpoksi. Suomalaisten tiedotusvälineiden vähäinen ja pinnallinen raportointi sekä virallisen Suomen ja muiden länsimaiden propagandakampanja eivät välttämättä anna eväitä tilanteen ymmärtämiseen.

ISAF – rauhanturvaamista vai sotaa?

Tyypillinen esimerkki harhauttavasta retoriikasta on varsinkin poliitikkojen ja toimittajien viljelemä puhe ”rauhanturvaamisesta” ja suomalaisjoukkojen osallistumisesta ”Afganistanin YK-operaatioon”. Todellisuudessa ISAF-operaatio, jonka osana suomalaisjoukot ovat, ei ole sen enempää YK-operaatio kuin rauhanturvaamistakaan.

ISAF-operaatiolla on kyllä YK:n turvallisuusneuvoston hyväksyntä, mutta operaatio on NATO:n, ei suinkaan YK:n johtama. Todetakaan että vastaava YK:n hyväksyntä on ollut myös USA:n miehityksellä Irakissa kesäkuusta 2003 lähtien.

Suomen lähettäessä ensimmäiset joukot Afganistaniin keväällä 2002 eduskunta hyväksyi operaation silloisen rauhanturvain puitteissa. Päätöstä tehtäessä operaation katsottiin täyttävän rauhanturvaamisen perusedellytykset. Yhtenä keskeisenä kohtana oli rauhanturvallaista otettu määritelmä ”Operaatio perustuu konfliktin pääosapuolten sopimukseen tai sopimukselliseen tilaan ja mahdollisimman laajaan hyväksyntään, ja on sopimuksen toimeenpanoa ja sen valvontaa”.

Sopimus jota suomalaiset lähtivät turvaamaan oli joulukuussa 2001 allekirjoitettu Bonnin sopimus. Tämä oli Talebania vastustaneiden eri ryhmittymien muotoilema asiakirja Afganistanin väliaikaisen hallinnon rakentamisesta. Talebania, konfliktin keskeistä osapuolta, ei kuitenkaan edes kutsuttu Bonnin neuvotteluihin (myös monet ei-aseelliset tahot valittivat joutuneensa syrjäytetyiksi Bonnin prosessista).

ISAF-operaation alkuvuosina ei Talebanin syrjäyttäminen näyttäytynyt ongelmana. ISAF-operaatio oli aluksi rajattu Kabuliin ja laajeni siten asteittain Pohjois-Afganistaniin. ISAF-joukot eivät juurikaan joutuneet kosketuksiin tuolloin vielä veraten heikon kapinallisuuden kanssa, vaan keskittyivät paljolti ehkäisemään sotaherrojen välisiä konflikteja ja edistämään aseistariisuntaa.

Totuuden hetki koitti kuitenkin kesällä 2006, ISAF:in laajentaessa toiminta-alueitaan Etelä-Afganistaniin. Brittiläiset ja kanadalaiset ISAF-joukot joutuivat pian kiivaisiin yhteenottoihin alueella vahvistuneiden kapinallisryhmien kanssa. ”Rauhanturvaajat” ottivat nopeasti käyttöön laajat ilmopommitukset ja muun raskaan aseistuksen. Taistelut vaativat vuoden kuluessa tuhansia kuolonuhreja. Tuhannet siviilit joutuivat myös pakenemaan ISAF-joukkojen ja kapinallisten välisiä taisteluita.

Syksyllä 2006 ISAF:in toiminta-alue laajeni myös Itä-Afganistaniin. Käytännössä tämä toteutettiin siirtämällä alueella toimineet USA:n terrorisminvastaisen operaation

Suomalainen rauhanturvaaja ja afganistanilaisen kylän lapsia.

joukot ISAF:in alaisuuteen. Samalla ISAF otti kantaakseen päävastuun sissien vastaisesta sodankäynnistä.

Suomen rauhanturvain edellytysten täyttyminen ISAF-operaatiossa oli yhä kyseenalaisempaa, mutta hallituksen onneksi helmikuussa 2006 hyväksyttiin uusi kriisinhallintalaki joka määritteli paljon väljemmin ne tehtävät joihin suomalaisjoukkoja voitiin lähettää. Nyt tavoitteeksi riitti ”rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen tai palauttaminen”. Tämä tietysti mahdollisti myös osallistumisen sotatoimiin ”turvallisuuden palauttamiseksi”.

Myös suomalaiset joukot joutuivat aseelliseen yhteenottoon Maimanassa, Pohjois-Afganistanissa. Helmikuussa 2007 kaupungissa järjestetty mielenosoitus muuttui aseelliseksi hyökkäykseksi suomalais-norjalaisten ISAF-joukkojen tukikohtaan. Seuranneessa taistelussa kuoli neljä afganistanilaista ja parikymmentä haavoittui. Myös useita norjalaissotilaita haavoittui. Muutamaa kuukautta myöhemmin ensimmäinen suomalainen ISAF-sotilas sai Maimanassa surmansa pommi-iskussa. Kersantti Immosen kuolema sai osakseen laajaa huomiota, mutta aiempi tulitaistelu kuitattiin suomalaisessa mediassa pienenä riviuutisena.

ISAF:in toiminta-alueen laajentamisen jälkeen kapinallisuus Afganistanissa on jatkuvasti kasvanut.

Samalla on lisätty jatkuvasti ulkomaisten joukkojen määrää ja tulli-voiman käyttöä. Erityisesti ilmaiskujen määrä on kasvanut rajusti. Vuonna 2004 pommeja pudotettiin Afganistaniin 86 tonnia, seuraavana vuonna 176, mutta vuonna 2006 jo 1770 tonnia ja 2008 kaikkiaan 3369 tonnia. Vuoden 2009 seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana USA:n ja liittolaisten ilmavoimat tekivät kuukausittain yli 100 pommi-iskua. (1) Taistelujen levittyä Pohjois-Afganistaniin myös pommitukset alueella ovat yleistyneet. Traaginen esimerkki tästä on saksalaisten ISAF-joukkojen tilaama pommi-isku Kunduzissa 4. syyskuuta 2009, jossa sai surmansa kymmeniä siviilejä.

Suojelutehtävä?

Sotilaallisen intervention kannattajat vetoavat tavan takaa tarpeeseen suojella Afganistanin siviilejä ja avustustyöntekijöitä. Todellisuudessa kuitenkin kumpaakaan ei ole määritelty ISAF-joukkojen tehtäväksi. Suomalaisjoukkojen osalta tehtävänannon rajat tulivat selväksi toukokuussa 2007 Sheberghanissa. Paikallisten asukkaiden aseeton mielenosoitus maakunnan kuvernööriä vastaan päättyi verilöylyyn, kuvernöörin henkivartijoiden ja poliisien avuttua tulien mielenosoittajia vastaan. Afganistanin ihmisoi-

USA:n suurten tukikohtien hinta Etelä-Korealle

Yleiskuva

USA:n sotajoukkoja on ollut sijoitettuna Korean tasavaltaan vuodesta 1950 alkaen. Historiallisesti niiden tärkein tehtävä on ollut toimia pelotteena, joka ehkäisee mahdollisesti Korean demokraattisen kansantasavallan suunnalta tulevan sodan uhkan. USA:n globaali strategianmuutos kuitenkin muuttaa Koreassa olevien USA:n sotavoimien tehtävän Korean niemimaalla paikallaan olevasta armeijasta alueelliseksi nopean toiminnan joukoiksi, jotka ovat kykeneviä ennaltaehkäiseviin iskuihin.

Korean tasavallan ja USA:n vuonna 2002 hyväksymä maankäytösuunnitelma on johtanut joukkojen keskittämiseen aikaisempaa harvempiin mutta suurempiin tukikohtiin ja harjoitusalueille. Demarkaatiolinjan lähelle aikaisemmin sijoitettuja tukikohtia on suljettu, mutta etelämpään sijoitettujen tukikohtien laajentaminen lisää kapasiteettia lähettää hyvin koulutettuja joukkoja muille Aasian 'näyttämöille'. Viimeisimpänä maataistelutehtäviä on siirretty Korean armeijalle, mikä vähentää USA:laisten uhrien todennäköistä määrää. Vuonna 2003 USA:n toinen jalkaväkidiivisioona siirrettiin Yongsanista etelään Pyeongtaekin Camp Humphreysiin, jolloin Korean tasavallan hallitus vuonna 2004 tehdyn sopimuksen tukikohtien siirtämisestä mukaisesti karkoitti paikalliset maanviljelijät tukikohdan alta (tämä tapahtui 2005-06).

Christina Anne Horne (U.S. Army)

M1A1 tankki Yhdysvaltojen ja Etelä-Korean sotaharjoituksessa Twin Bridgesin harjoituskentällä Etelä-Korean pohjoisrajalla

Tukikohtien siirtämisen tämänhetkinen tilanne

Vuoden 2004 tukikohtien siirtämissopimus on viisi vuotta jäljessä aikataulustaan paikallisen vastarinnan ja kulujen ylittämisen johdosta. Paikalliset viranomaiset vastustavat USA:n päätöstä korottaa maanpinnan tasoa leirin ympärillä, mikä vaatii mäkien tasoittamista ja yli miljoona kuorma-autolastillista täyttömaata. Kustannukset ylittävät jo nyt alkuperäisen arvion (10 miljoonaa USA:n dollaria), minkä johdosta USA haluaa Korean osallistuvan kustannuksiin sovittua 55%:a enemmän.

Harjoitus- ja ampuma-alueiden laajentaminen

Harjoitusalueet

USA:n tukikohdat Gyeonggi-don pohjoisosassa tyhjennetään, mutta vain USA:n joukoille tarkoitettuja harjoitus- ja maalialueita laajennetaan: Rodriguez Complex Rangessa, Dagman pohjoisella harjoitusalueella ja Story Rangessa joukot harjoittelevat Irakia ja Afganistania varten. Jatkuvat sotaharjoitukset ovat nostaneet esiin lukuisia turvallisuuskysymyksiä ja lähiseutujen kyläläiset valittavat kasvaneesta melutasosta ja maaperän värinästä.

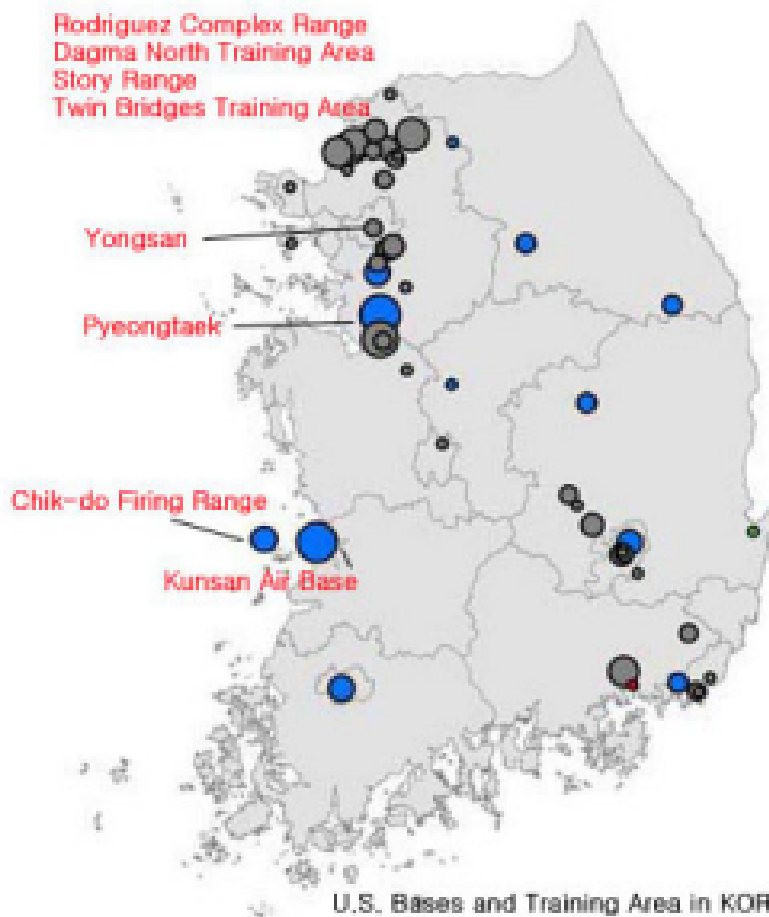
Nytemmin suljetun Maehyang-rin ampuma-alueen lähellä asuneet ihmiset vaativat korvauksia kärsimistään vahingoista. Elokuussa 2008 julkaistu mielenterveysraportti paljasti, että itsemurhien määrä alueella oli paljon korkeampi kuin kansallinen keskiarvo ja myös psykologisia häiriöitä esiintyi enemmän. Vaikkei kumpikaan hallitus ole kiinnittänyt mitään huomiota harjoitusalueiden lähellä asuvien ihmisten henkiseen hyvinvointiin, tällaiset seuraukset jatkuvat luultavasti pitkään sen jälkeen kun ampu-alueet tai harjoituskentät on suljettu.

Yhteiskäyttö on edellyttänyt Korean armeijan harjoitusalueiden laajentamista USA:n joukkojen käyttöä varten. Mugun-rin (Kaksois-siltojen) harjoitusalueen koko on kaksinkertaistunut. Lokakuusta 1997 alkaen USA:laiset joukot ovat käyttäneet tätä aluetta 13 viikkoa vuodessa.

Länsirannikon tukikohtaketjun rakentaminen ja lentotukikoh-tien vahvistaminen

Uudelleensijoittaessaan tukikohtia demarkaatiolinjalta Pyeongtaekiin Koreaan sijoitetut USA:n joukot valmistautuvat nopeisiin hyök-ikäyksiin ja puolustuskapasiteetin vahvistamiseen Korean demokraat-tista tasavaltaa vastaan, mutta samalla niiden kohteena on Kiina. Korean niemimaan länsikärjessä sijaitseva Pyeongtaek on lähellä Kiinaa. Sillä on jo yhteys rautateihin ja maantieverkostoon ja sijai- tessaan lähellä Osanin lentotuki-kohtaa ja Korean tasavallan laivas- totukikohtaa ja satamia se on sotilaalliseksi keskuksiksi ihanteel- lisessä paikassa, ja sinne on nyt si- joitettu Patriot-ohjusyksiköitä ja PAC-3 -ohjusjärjestelmää.

Länsirannikolla USA:n lentotuki- kohdat muodostavat Seoulista ete- lään kulkevan strategisen linjan (Suwon, Pyeongtaek, Kunsan ja Cheongju) Chik-don ampuma-alueen sijaitessa merellä Kunsanin len- totukikohtaa vastapäätä.

U.S. Bases and Training Area in KOREA

Äänisaasteen määrä on noussut dramaattisesti USA:n ilmavoimien tuotua muualle sijoitettuja osastoja Kunsaniin intensiivisiä harjoituksia varten: vuonna 2007 sinne tuotiin eskadroona Hollomonista New Mexicosta ja Avianosta Italiasta; vuonna 2008 taas Shawista Etelä-Carolinasta. Kesäkuussa 2008 jär- jestyttyn USA:n Koreaan sijoitettu- jen joukkojen ja Korean tasavallan armeijan yhteiseen 'Max Thunder' -sotaharjoitukseen osallistui Kunsaniin, Okinawalle, Guamiin ja Ida- hoon sijoitettuja joukkoja.

On vaikea osoittaa tieteellisesti kausaalista yhteyttä lentokoneiden metelin ja lukuisten ihmisten ter- veysongelmien tai karjan äkkikuole- mien välillä Kunsanin alueella. Kui- tenkin todistusaineistoa kertyy.

Tukikohtien uudelleensi- joittamisen kustannuk- set Korealle

USA:n joukkojen asemaa koskeva sopimus takaa niille oikeuden saa- da maata tukikohtia ja harjoitus- alueita varten ilman kustannuksia. Myöskään monia erilaisia veroja ja tiemaksuja ei peritä ja julkiset lai- tokset perivät niiltä alennetun mak- sun. Joidenkin julkisten laitteiden käyttö on ilmaista.

Vuodesta 1991 alkaen USA on saanut Korean tasavallalta rahaa ku- luihin, jotka aiheutuvat "erityistoi- menpiteitä koskevassa sopimukses- sa" karkeasti määriteltyjen sotilasfa- siliteettien rakentamisesta. Sopimus uudistetaan aina 2-3 vuoden välien, ja joka kerta Etelä-Korean osuus kus-

tannuksista on kasvanut. Sopimuksen puitteissa käyttämättä jääneet rahat pitäisi palauttaa Korean tasavallalle. Vuodesta 2002 alkaen USA:n joukot ovat kuitenkin pitäneet ylijäämän ja sijoittaneet sen erityiseen rahastoon, johon on kertynyt jo 10 miljardia USA:n dollaria. Vuonna 2007 Korean tasavalta maksoi US:n joukoille sopimuksen mukaan 725,5 miljoonaa dollaria ja vuotta myöhemmin 741,4 miljoonaa, mutta silti USA vaatii vain lisää.

Pohjimmiltaan "erityistoimenpiteitä koskevassa sopimuksessa" ja tukikohtien siirtämissopimuksessa mainitut kustannukset merkitsevät sitä, että Korean tasavalta joutuu kustantamaan lähes kaikki USA:n tukikohtien uudelleensijoittamisesta aiheutuvat kulut.

Palautettujen tukikohtien ympäristötuhojen laiminlyönti

Vuoden 2007 aikana Korean tasavallalle palautettiin siirtämissuunnitelman mukaisesti 23 tukikohtaa - mutta mitään perusteellista puhdistamista ei suoritettu. USA jättää Korean tasavallan säännökset huomiotta ja soveltaa omia standardejaan "tunnetusta, välittömästä ja huomattavasta ihmisten terveyden vaarantamisesta". Jossakin paikoissa saastumistasot ylittävät Korean lainsäädännön määräämät rajat satakertaisesti.

USA:n joukkojen asemaa koskeva USA:n ja Korean tasavallan sopimus on ollut luonteeltaan epätasavertainen aiheuttaessaan Korean tasavallalle suuria kuluja. Kuitenkin korealaisten järjestöjen ponnistelujen ja kampanjoinnin tuloksena sitä on joiltakin osin muutettu. Muutettu sopimus sisältää määräyksen, joka koskee sotilaallisen käytön aiheuttamia ympäristötuhoja ja se vaatii USA:n joukkoja puhdistamaan suljetut tukikohdat ennen kuin ne luovutetaan Korealle.

Kansallinen kampanja USA:n joukkojen Koreassa tekemien rikosten lopettamiseksi

Maanviljelijät ilman kotia ja maata

Simo Hellsten

Kun yhdysvaltojen tukikohtia järjesteltiin uudelleen, haluttiin joitakin tukikohtia sulkea ja toisia laajentaa. Ongelmaksi muodostuivat paikalliset maanviljelijät, joiden pelto ja kodit jäivät laajennettavien tukikohtien piikkilankojen väärälle puolelle.

Pyeongtaekin kohdalla kyläläisten hallituksen sanelupolitiikaksi kokemaa "dialogi" päättyi 13. syyskuuta 2006. Etelä-Korean hallitus lähetti 22 000 mellakkapoliisia tyhjentämään ja tuhoamaan osan Daechurin ja Dodurin kylistä, jotta vapautuva pinta-ala voitaisiin käyttää Camp Humphreysin sotilastukikohdan laajentamiseen.

Kyläläiset tukijoineen puolustivat rakennuksia väkivallattoman vastarinnan keinoin, ja saivat aluksi estettyä parin kymmenen rakennuksen purkamisen. Hallituksen puskutraktoreiden ensimmäinen kohde oli osuvasti Daechurin kylän ihmisoikeustalo. Paikallisten asukkaiden väkivallattomat mielenosoitukset olivat jatkuneet joka päivä yli vuoden ajan, mutta lopulta väkivaltakoneisto sai tahtonsa läpi ja sadat maanviljelijät joutuivat asun-

nottomiksi ja ilman elinkeinoa. Kiinteistöjen lisäksi hallitus tuhosi maanviljelykalustoa yli 100 000 dollarin edestä.

Kolme vuotta tapahtuneen jälkeen kyläläiset ovat kokeneet kovia asuttuaan ensin hökkelikylyssä vuoteen 2007 asti ja päädyttyään sen jälkeen hallituksen työllistämishjelmissä maanviljelijäyhteisöille vierassiin paskaduuneihin. Vierias ympäristö ja huonot työolot ajoivat monia masennukseen ja alkoholismiin. Karun kohtalon opettamina entisten maanviljelijöiden tämän hetkinen pyrkimys on etsiä jostain viljelykel-poista maata, missä he voisivat palata harjoittamaan omaa ammattiaan ja elää ihmisarvoista elämää omien perinteidensä mukaan.

Daechurin ja Dodurin kyläläisten kohtalo ei valitettavasti ole Koreassa ainutlaatuinen. Nyt laajennusten kohteena on Twin Bridgesin harjoituskenttä, jossa halutaan jatkossa testata entistä pitemmän kantaman tykistöä – aseita, joilla ulotutaan entistä paremmin ampumaan suoraan Pohjois-Koreaan. Nyt pakkosiirtojen kohteena ovat tämän harjoitusalueen ympärillä olevat kylät.

Aseistakieltäytyjäliitto

Yhteystiedot

Aseistakieltäytyjäliitto
Rauhanasema
Veturitori 3
00520 Helsinki

puh 09-7568 2444,
040-836 2786
fax 09-147 297
toimisto@akl-web.fi
<http://www.akl-web.fi/>

Aseistakieltäytyjien neuvonta

Päivystys ma ja to klo 14-18:
09-7568 2444 muina aikoina
040-836 2786, neuvonta@akl-web.fi

Lakiapua

lakiasiansihteerini Juha Keltti
040-56 38 731,
juha.keltti@akl-web.fi

Toimintaryhmät

AKL-Jyväskylä
jyvaskyla@akl-web.fi

AKL-Turku
turku@akl-web.fi

Oletko kiinnostunut AKL-toiminnasta
omalla paikkakunnallasi? Ota yhteyttä
toimistoon, niin neuvomme!

Muita yhteystietoja

War Resisters' International
5 Caledonian Road,
London N1 9DY, Britain
info@wri-irg.org
<http://www.wri-irg.org>

Liity jäseneksi

Aseistakieltäytyjäliiton jäseneksi voi-
vat liittyä aseistakieltäytyjien lisäksi
kaikki muutkin, jotka kannattavat lii-
ton periaatteita. Perusjäsenmaksu
on 10 euroa, alennettu maksu 5e
(palveluksessa oleville sivareille, to-
taalikieltäytyjille - joiden oikeuspro-
sessi on kesken - ja kaikille maksu-
vuonna 22 vuotta tai vähemmän
täyttävälle). Tukijäsenmaksu on 20
euroa.

Maksa jäsenmaksusi tilille:
800017-750541

Kirjoita viestiosaasi nimesi ja yh-
teystietosi (kuten katuosoitteesi leh-
tää varten)!

Jäsenmaksuun sisältyy neljä ker-
taa vuodessa ilmestyvä Sivari&Totaa-
li-lehti, joka kertoo aseistakieltäyty-
misestä ja antimilitaristisesta toimin-
nasta eri puolilla maailmaa.

Osta AKL:n tukituotteita:

UUTUUKSIA: Asa & Toverit esittää:
Via Karelia -CD 16€ (13€)

Tuotteita voi tilata AKL:n keskus-
toimistolta (p. 09-7568 2444, 040-
836 2786, tilaukset@akl-web.fi).
Myös paikan päälle toimistolle voi
tulla ostoksille ma tai to klo 14-18.
Minimitilaus 4 euroa, jos maksu ei
ole tilauksen mukana. Postikulut lisä-
tään hintaan. Pankkiyhteys: Sampo
800017-750541. Jäsenhinnat (suluis-
sa) ovat voimassa vain Helsingin toi-
mistolta ostettaessa.

Tarkemmat tiedot tuotteista
AKL:n [www-sivuilta](http://www.akl-web.fi).

www.akl-web.fi/yhdistys/myyntituotteet

Farewell to Arms 4 -CD 5€
Kynät 1€
Sytytin 2€
Antimilitaristiset T-paidat
- Miesten ja naisten stretch luomu
16€ (14€)
- Ladyfit Fruit of the Loom 12€ (11€)
- Kierrätetyt uusiopaidat 8€
Heijastimet 3€
Reilun kaupan kangaskassi 5€
Rintamerkit 1€
Pinssit 2€
Pamfletit
- Mielipidevangin opas 2€
- Sodalla on lapsen kasvot 1€
- Propagandan takaa 1€
- Jugoslavian väkivallaton
vallankumous 1€
Kirjat
- Aseistakieltäytyjän maailma 3€
- Katkelmia alistumisesta ja
vastarinnasta 3€
+ muita kirjoja suomeksi ja
englanniksi

AKL on vuonna 1974 perustettu
nuorten rauhanjärjestö. Sillä on kaks-
i roolia: toisaalta se toimii aseista-
kieltäytyjien etujärjestönä, toisaalta
se on kaikille avoin militarismiin
vastainen järjestö. Sen jäseneksi
voivat liittyä ja siinä toimia kaikki
iästä tai sukupuolesta riippumatta.

AKL ei usko aseisiin perustuvaan
turvallisuuteen. On väärä lähtökoh-
ta, että eri valtioiden ja niissä asu-
vien ihmisten intressit ovat vastak-
kaiset, että turvallisuus on turvalli-
suutta toisia valtioita, toisia ihmisiä
vastaan. Toisten ihmisten tappami-
nen tai siihen valmistautuminen ei
luo suojaa todellisia uhkia kuten ym-
päristöongelmia tai köyhyyttä vas-
taan. Pikemminkin sota ja asevarus-
telu pahentavat näitä ongelmia tuh-
laamalla niiden ratkaisemiseen
kipeästi tarvittavia taloudellisia ja
inhimillisiä voimavaroja. Ihmiskunta
voi ratkaista olemassaolonsa ja ko-
tipleaneettaansa uhkaavat vaarat
vain toimimalla yhdessä.

Aseisiin perustuvan turvallisuus-
den sijasta AKL haluaa omalta pienel-
tä osaltaan olla rakentamassa maail-

maa, jossa vallitsee todellinen turval-
lisuus. Turvallisuus, joka ei perustu
aseisiin, vaan siihen, ettei kukaan
enää tarvitse aseita. AKL:n toiminnan
pohjana on kansainvälinen sodanvas-
tustajien julistus: "Sota on rikos ihmis-
kuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt
olla tukematta minkäänlaista sotaa ja
kamppailla sotien kaikkien syiden
poistamiseksi". AKL näkee sotien syi-
nä ihmisten välisen epätasa-arvon ja
todellisten vaikutusmahdollisuuksien
puutteen. Toisin sanoen se näkee so-
tien syynä rakenteellisen väkivallan,
joka puolestaan luo väkivaltaisia ra-
kenteita - armeijoita. Paitsi että ar-
meijat ovat tulosta rakenteellisesta
väkivallasta, ne myös ylläpitävät sitä.
Sen takia pidämmekin aseistakieltäy-
tymistä ja antimilitarista toimintaa
tärkeänä osana taistelussa oikeuden-
mukaisemman maailman puolesta.

Aseistakieltäytyjäliitto toimii si-
viilipalveluksen kehittämiseksi niin,
että aseistakieltäytymisestä tulee
varteenotettava vaihtoehto yhä
useammalle asevelvolliselle, ja tu-
kee totaalikieltäytymistä.